

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Telefon št. 2455.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Narodna znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisati se ne vračajo.

Naša prometna politika

V razpravi o proračunu ministrstva saobračaja je imel včeraj v finančnem odboru poslanec Ivan Mohorič obširen govor, iz katerega posnemamo nekoliko informativnih podatkov: Uvodno je govornik konstatiral, da je proračun ministrstva saobračaja sestavljen na svojevrsten način, ker vsebuje poleg čistega proračuna eksploatacije državnih železnic in rečne plojbe kot državnih podjetij tudi proračun vseh prometnih oblasti in naprav. Razen tega je vnesenih v ta proračun za 163 milijonov dinarjev penzij, za 181 milijonov dinarjev anuitet za odplačilo obvez za odkup železnic, kakor tudi za amortizacijo in obrestovanje najetih dolgov. Obe ti dve postavki bi spadali pravilno v proračun vrhovne državne uprave. Razen tega se nahaja v proračunu še 244 milijonov dinarjev kreditov za novogradbe železnic in če pomislimo, da plačajo potniki in interesi ob prevozu blaga v tarife že vrhunsko saobračajno takso 20%, kar določa ministru financ letno 340 milijonov dinarjev dohodkov, vidimo, da je proračun železnic obremenjen z 928 milijonov dinarjev izdatkov. Ki jih morajo železnice kriti s svojimi dohodki, ki pa ne gredo v prilog vzdrževanja in obratovanja železnic.

Pomorske takse dajo neznamenit dohodek in rečna plojba je pasivna za 6,8 milijona dinarjev, tako da morajo za 97% vseh izdatkov ministrstva saobračaja kriti dohodki železnic. Proračun saobračaja je povečan napram lanskoletnemu letos za 341 milijonov dinarjev. V resnici znaša to povečanje še mnogo več, ker vsebuje § 47 fin. zakona pooblastilo za ministra saobračaja, da sme najeti posojilo v znesku pol milijarde dinarjev za gradbo železnic in najeti nadaljnje posojila v znesku 400.000.000 dinarjev za obnovo železniških prog in voznega parka ter drugih naprav in končno pooblastilo za nabavo 10 milijonov pragon na kredit in 15 milijonov dinarjev posojila za izplačilo odkupnih cen za zemljišča. S tem se razširjenju budžeta poviša na 1266 milijonov dinarjev. Zato nas predvsem zanima vprašanje, kako je sestavljeno pokritje za te izdatke, ki so sigurno potrebni, če se hočejo obnovna in gradbena dela izvršiti v velikem obsegu. Govornik je ugotovil, da je treba pri oceni možnosti povečanja dohodkov trezno preudarnosti in opreznosti, kajti v celji dobi od leta 1932 do 1937 so skupni dohodki saobračajnega resora porasli vsega skupaj le za 144 milijonov dinarjev. Ne kaže torej precejevati možnosti povečanja dohodkov. Govornik je naglašal, da je rečna plojba pasivna le zato, ker v konkurenci s privatnimi podjetji vedno znižuje prevozne tarife na škodo železnic, ki s tem izgubljajo kljub danim olajšavam in popustom vedno več transportov. Vsa ta borba med rečno plojbo in železnicami gre v prilog vojvodinskim gospodarskim krogom, gre pa obenem na škodo industrije in trgovine, ki se nahaja v zapadnem delu države. To vprašanje se mora rešiti in nelojalna tekma subtarifiranja odpraviti.

V analizi gradbenega programa, ki ga predvideva ministrstvo, pogrša govornik kredite za preureditev ljubljanskega glavnega kolodvora, za izgradbo drugega tira na preobremenjeni progji Zidani most—Zaprešič, opozarja, da so Otoče z nad 100.000 potniki prometa še vedno postajališče z leseno barako in da bi bilo treba tudi kamniško progjo z ozirom na mnogobrojne industrije, ki so se razvile v njenem območju, že davno ojačiti. Ker se že pričena za elektrifikacijo železnic na Sušaku, poudarja, da so za elektrifikacijo gorskih prog v dravski banovini dani vsi predpogoji in da bi bilo tudi v interesu turizma, da se program modernizacije in gradbenih del razširi nanje, posebno, ko more sedaj Zenica dobaviti vse zadnje električne materialje. Pripominja, da kljub uspešnim poizkusom ljubljanskega direktorja še ni dobila nikakih motornih vozov, dasi je promet kakor narejen za tako preureditev voznega reda. Obširno opisuje težko materialno stanje železniškega oboja, ki vrši požrtvovalno, vestno in disciplinirano svojo službo in naglašja, da bi bilo treba tudi na njihove prejemke misliti, specialno v obmejnih krajih, kjer je vsled industrije in tujeskega prometa, kakor tudi radi intenzivnega obmejnega prometa položaj najbolj težaven in nevdzržen.

Posl. Mohorič se je končno obširno bavil z načrtom nove tarifne reforme. Opozarjal je, da je v danih razmerah, ko so železnice obremenjene z visoko saobračajno takso in ko se iz tekočih dohodkov porabi okrog 250 milijonov dinarjev na nove gradbe, težko voditi tarifno politiko, ki bi omogočila, da se prevozni stroški prilagodijo spremenljivim gospodarskim razmeram. Podrobno pojasnjuje težaven položaj domače produkcije in notranje trgovine, ki je navezana na suhozemni prevoz

OBISK V JÜTERBOGU

Predsednik vlade dr. Stojadinović si je včeraj ogledal nemško vojaško akademijo in prisostvoval strelskim vajam

Berlin, 18. jan. AA. Snoči je vodja rajha in državni kancelar Hitler priredil v prostorih predsedniške palače slavnostno večerjo na čast dr. Milanu Stojadinoviću. Na večerjo je bilo povabljenih 180 oseb. Na prvem mestu je za mizo sedel kancelar Hitler, nato pa po vrsti general Göring, grofica Schwerin Krosigk, notranji minister Frick, soproga ministra Darreja, minister Seldte, na Hitlerjevi levisi soproga poslanika gospa Cincar-Marković, pomočnik kancelarja Hess, gospa Frick in Göbbels. Nasproti kancelarju je sedela gospa Göring in na njeni desnici predsednik jugoslovanske vlade dr. Stojadinović, nato baronica Mackensen, knez Bismarck in druge politične ter diplomatske osebnosti. Nemško industrijo in na večerji zastopal Krupp von Bohlen. Na večerji je bil tudi nemški poslanik v Beogradu Heeren s soprogo, generalni konzul Neuhausen s soprogo, vojaški ataše general Faber Dufour in mnoge druge vojaške osebnosti, med njimi poveljniki mornarice admiral Roeder, generala Fritsch in Bering, Vojni minister Blomberg ni v Berlinu, ker se je pred dnevi poročil in je sedaj na ženitovanjskem potovanju, na večerji pa je bila njegova hčerka iz prvega zakona.

Ves čas večerje se je kancelar zelo živahno pogovarjal s soprogo našega predsednika vlade. Večerja se je končala malo pred 10 uro. Ker kancelar ne kadil, so cigarete in kavo servirali v stranski dvorani. Kancelar Hitler se je dolgo razgovarjal z go. Neurathom, Göringom in Stojadinovićem. Predsednik vlade dr. Stojadinović pa z Göringom, Kruppom, admiralom Roederjem in drugimi. Malo pred 11 uro se je dr. Stojadinović s soprogo poslovil od navzočih, kancelar Hitler pa je odšel v salon,

kjer se je poslavljaj od dolge vrste gostov, ki so šli mimo njega.

Danes dopoldne si je dr. Stojadinović ogledal letalsko akademijo v Gatonu ter vojaška vežbališča, nato je bil na obedu pri častnikih topniške šole v Lüterbocku. Pozneje si je ogledal Richthoffnove lovске eskadrilje. Po čajanju v častniškem domu se je vrnil v Berlin, kjer je zvečer prisostvoval v operi predstavi »Tristan in Isolde«, ki so jo uprizorili na izrečno željo go. Avguste Stojadinovičeve.

Konferenca dr. Goebbelsa z dr. Lukovičem

Berlin, 18. januarja AA. Med dr. Stojadinovičevim obiskom v Nemčiji so se vršili razgovori tudi med tiskovnim šefom nemške države dr. Dietrichom in šefom jugoslovanskega presbiroja dr. Lukovičem o odnošjih med jugoslovanskim in nemškim časopisjem. Danes v terek sta imela o tem sestanku tudi dr. Göbbels in dr. Luković v navzočnosti dr. Dietricha.

V teku teh razgovorov so ugotovili, da obstoji popolno soglasje v tem da naj časopisje obeh držav kakor doslej tudi v prihodnje upošteva dobre prijateljske stike, ki obstoje med Jugoslavijo in Nemčijo. Kot skupno osnovo za politično ravnanje časopisja na obeh straneh so vzeli stremiljenje, naj časopisje lojalno sodeluje pri nadaljnjem zblizanju obeh narodov in kaže pri tem razumevanje tudi za življenjske potrebe ene kakor druge dežele kakor tudi voljo do iskrenega sodelovanja v korist obeh držav in za največjo dobrobo splošnega miru.

Nemški listi o pomenu berlinskih razgovorov

Berlin, 18. jan. AA. O sklepnem komuniqueju pravi »Berliner Börsenzeitung«, da bodo to izjavo pozdravili z veseljem v obeh državah, ker popolnoma ustreza čustvovanju obeh narodov. Berlinski razgovori in njihovi sadovi so vnovič potrdili primernost neposrednih razgovorov v medsebojnem zaupanju, ker se nanašajo samo na neposredna interesna področja obeh strank in niso zato v nasprotju z nobeno tretjo državo, ker so sploh miroljubnega značaja in koristijo s svojo konstruktivnostjo splošnemu miru.

»Berliner Lokalanzeiger« piše: Pribiti je treba, da je dober in časten mir v Evropi šele v povojih in da ga ni mogoče doseči na ženevskih borzi ali z vojaškimi zavestmi. Tu so potrebni odkritosrčni in neposredni razgovori, ki edini ustrežajo načinu nemške politike. Te razgovore pozdravljajo vsi narodi, ki vase zaupajo.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« ugotavlja, da dokazujejo sprejem predsednika jugoslovanske vlade dr. Stojadinoviča pri Hitlerju in razgovori, ki so jih imeli pri tej priliki in iskrenem prijateljstvu in medsebojnem razumevanju, kako očitni in odlični so stiki med Nemčijo in Jugoslavijo, ki sta močno pospešili pomirjenje Evrope.

Pod naslovom »Skupni komuniké — tesno sodelovanje med Nemčijo in Jugoslavijo na vseh področjih« — poudarja »Wölkischer Beobachter« prisrčnost razgovora med predsednikom vlade in zunanjim ministrom dr. Stojadinovićem in zunanjim ministrom Neurathom ter pravi, da je isti ton, ki je vladal v Karinhallu, vladal tudi pri obisku dr. Stojadinoviča pri vodji raj-

ha in kancelarju Hitlerju. Dr. Stojadinoviča je po prihodu in odhodu iz Hitlerjeve hiše pozdravila ne samo pomnožena častna straža, temveč tudi velika množica. List prinaša nadalje velike slike o sprejemih in svečanostih v Berlinu, prirejenih na čast predsedniku jugoslovanske vlade.

„Times“ o Stojadinovičevem in Beckovem posetu

London, 18. jan. AA. »Times« piše obširno o obisku predsednika jugoslovanske vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinoviča ter poljskega zunanjega ministra Becka v Berlinu in pravi: Jugoslavijo in Poljsko vodijo državniki, ki jih prejšnja iskrena želja živeti v miru in prijateljstvu z vsemi, ki nečijo, da bi se njihove države spreminile v bojne poljane. Gospodarski stiki med Nemčijo in Jugoslavijo so velikega pomena. Jugoslavija kakor Nemčija sta proti obnovitvi habsburške monarhije in starega avstrijskega cesarstva.

Odmev v Parizu

Pariz, 18. jan. AA. Pariški listi posvečajo veliko pozornost obisku dr. Stojadinoviča v Berlinu. »Journal« piše, da je treba podpreti prijateljski značaj obiska. Njegovega pomena ne more nihče okrniti, posebno, ker vse kaže, da vlada med obema državama tudi popolno sozlasje glede organizacije miru v Podunavju. Nato se list bavi z osebnostjo Göringa in pravi, da so njegova odkritost, energija, trdna volja in iskrenost vrline, ki bi si jih smeli želeli mnogi diplomati. Osebnega prijateljstva med dr. Stojadinovićem in Göringom ne bo nihče mogel tako lahko skaliti.

... in v Rimu

Milan, 18. jan. AA. Italijanski listi poudarjajo z velikim zadovoljstvom, da je obisk predsednika jugoslovanske vlade in zunanjega ministra v Berlinu rodil nadaljnje izpopolnitve prijateljstva med Nemčijo in Jugoslavijo.

Novi boji pri Teruelu

Francove čete so zavzele več važnih postojank

Barcelona, 18. jan. AA. Francove čete so včeraj prešle v napad proti Teruelu. Napad je bil naperjen v glavnem proti El Petronu severno-zahodno od Teruela. Ta postojanka obkrožuje vas Conced razen tega pa je važna prometna točka na cesti v Saragoso in na železniški progji proti Valenci. Francovo topništvo je obenem obstreljevalo postojanke v okolici in blizu Teruela samega. Tudi nacionalistično letalstvo je živahno sodelovalo pri operacijah. Zaradi hudega naskoka nacionalističnih čet, posebno zaradi učinka topništva in letalstva so republikanci umaknili svoje enote pri Celadesu iz taktičnih razlogov. Republikansko letalstvo je sodelovalo v bojih in je večkrat uspešno preganilo nacionalistična letala. Več nacionalističnih letal je bilo sestreljenih. Po daljših bojih so republikanci prestregli ofenzivo nacionalistov na črtah, ki jih je poveljstvo republikanskih odredov že vnaprej čeločilo.

Francovo vojno poročilo

Salamanca, 18. jan. AA. Poročilo štaba vrhovnega poveljstva nacionalističnih čet pravi:

Na teruelskem bojišču so se boji včeraj nadaljevali ves dan. Naše čete so z nasko-

kom zavzele celo vrsto sovražnih postojank ter zaplenile mnogo vojnih potrebščin, med drugim kompletno baterijo topov, mnogo pušk in strojne. Naša letalska premoč se je pokazala tudi to pot, ker se raznim letalom niti za trenutke ni posrečilo približati se našim postojankam. Sestrelili smo pet sovražnih letal.

Saragossa, 18. jan. AA. Nacionalistične čete so prevzele iniciativo operacij pri Teruelu. Republikanske čete so se morale umakniti onstran reke Alfambre. Prodirljače nacionalistične čete so zavzele vrhove severno od Teruela. S posebnim uspehom je nastopilo nacionalistično topništvo, ki je neprestano obstreljevalo postojanke republikancev tik ob Teruelu. Boji so bili zelo hudi in so se ponekod borili od moža do moža. Republikanske čete so se umaknile čez reko Alfambre v neredu in s precejšnjimi izgubami.

Borbe v Gvadalahari

Madrid, 18. jan. AA. Republikanci so včeraj zavzeli obširno ozemlje na severu pokrajine Guadalahare v okolici Sasacorbe severovzhodno od Sasifuentesa in Lontaja. Navzlic hudemu odporu so republikanske čete to ozemlje zavzele v kratkem in se utrdile na točkah 1151, 1172 in 1140.

Japonska bo proglasila splošno mobilizacijo

Tokio, 18. jan. o. V smislu poslednjih sklepov cesarske konference je vlada na svoji današnji seji razpravljala o splošni mobilizaciji. Ker se mora vojna na Daljnem vzhodu nadaljevati do popolne kapitulacije maršala Čangkajška, je splošna mobilizacija japonskih vojnih sil nujno potrebna ne glede na črte, ki jih bodo ti ukrepi zahtevali od japonskega gospodarstva in naroda. Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da bo splošna mobilizacija proglašena že v najbližjih dneh.

napram onim, ki se poslužujejo cenejše morske ali rečne konkurenčne poti. Revidirati bo treba tarifne sporazume, ki jih imamo z inozemstvom, ker so se razmere bistveno predrugačile in tudi tarifna politika ne bi smela domače producente bolj obremenjevati, kakor obremenjuje inozemske izdelke. Navaja konkretne primere, razpravlja o možnostih izkoriščanja novih tarifnih postavk za 15tonske vagone in naglašja, da bo treba za kosovne pošiljave vpeljati še en znižani tarifni razred. Opozarja na velike nepravilne z zakasnitvami vlakov, ko izgubljajo v sezoni potniki zveze z inozemstvom. Končno pripominja na poslabšanje izgledov za bodoči izvoz lesa, ki vsled tega ne prenese visoke nameravane 25%one povišane tarife in priporoča, da naj se v glavnem tarifna reforma zadrži na sedanjih postavkah. Zaključuje govor s pripombo, da naj se tarifna reforma uveljavi le začasno, ker se bodo njeni dobri in slabi uspehi pokazali tekom letnih poslovnih mesecev. Nakar bi se šele na jesen moglo pristopiti definitivni ureditvi tarif.

Napovedi kneza Konoje

Tokio, 18. jan. AA. Predsednik vlade knez Konoje je izjavil, da se japonska vlada ne bo več pogajala s Čangkajškom. Zadnji dogodki kažejo jasno, da bi bili nadaljnji razgovori s Čangkajškom odveč. Japonska vlada ne pričakuje ničesar od pogajanj, ki bi jih morebiti hotela centralna kitajska vlada ter pričakuje mnogo več od vlade v Pekingu, o kateri meni, da bo mogla v kratkem govoriti v imenu vse Kitajske. Pekinška vlada bo igrala enako vlogo kakor mandžurska vlada in bo mogla zato japonska vlada z njo v kratkem sodelovati.

Prekinitev diplomatskih odnošajev

Tokio, 18. jan. br. Japonska vlada je danes odpoklicala svojega poslanika pri kitajski vladi ter mu naročila, naj se takoj vrne v Tokio. Prav tako je tudi kitajska vlada odpoklicala svojega poslanika v Tokiju, ki bo jutri odpotoval na Kitajsko.

Japonska ofenziva ob železnici Tiencin-Pukov

Sanghaj, 18. jan. w. Japonci so pričeli veliko ofenzivo ter prodirajo vzdolž železniške proge Tiencin-Pukov. Kitajci priznavajo, da je položaj zelo kritičen. Borba za železnico Tiencin-Pukov je velike važnosti, ker lahko odloči usodo srednje Kitajske, ki bi bili Kitajci v primeru poraza prisiljeni k umiku.

Kitajski napad na Hangčov odbit

Sanghaj, 18. jan. g. Po vesteh je 7000 Kitajcev pod poveljstvom generala Canfaveja izvedlo napad na mesto Kangčov, a so bili s krvavimi izgubami odbiti.

Francoska vlada brez socialistov in komunistov

Chautemps bo sestavil manjšinsko vlado, ki pa jo bodo socialisti v parlamentu podpirali

Pariz, 18. jan. br. Po dokaj burnih in dramatičnih dogodkih izgleda nocoj, da bo že pet dni trajajoča vladna kriza v teku noči rešena ter da bo Chautempsu uspelo sestaviti vlado, ki pa bo predstavljala le nekaj modus vivendi v notranjopolitičnih odnošjih. Razkroj, ki se je pojavil v ljudski fronti, se bo še pospešil. Ne samo, da je prišlo do znatne ohladike odnošajev med radikali na eni ter socialisti in komunisti na drugi strani, nego je tudi v sami socialistični stranki nastal razkol, ki bo razvoj dogodkov še bolj pospešil in izzval končno razčiščenje.

Socialisti na razpotju

V posvetovanjih in pogajanjih, ki jih je vodil Chautemps za sestavo nove vlade, ki se niso mogli zediniti glede stališča, ki naj ga zavzamejo na ponudbo Chautempsa za sodelovanje v njegovi vladi. Chautemps je v svoji ponudbi naglasil, da želi nasloniti svojo vlado na ljudsko fronto, a obenem po primeru samega Bluma pritegniti tudi še nekatere skupine zmerne centra, da bi dobila tako vlada trdnjšo osnovo in bi ne bila izpostavljena komunističnemu izigravanju, ki je povzročilo padec druge vlade ljudske fronte. Odločno pa je Chautemps odklonil sodelovanje komunistov v svoji vladi.

Baš ta okolnost je izzvala nejasnost pri socialistih. Levo krilo stranke, ki je že na zadnjem kongresu v Marseilleu zahtevalo radikalnejšo politiko, se je odločno zavzemalo za komuniste in njihovo sodelovanje v vladi, dočim je Blum sam z ostalimi glavnimi vodstvenimi strankami zastopal ostrejšo mnenje, da bi zaenkrat bolj kazalo obnoviti vlado ljudske fronte brez neposrednega sodelovanja komunistov v vladi. Ker se izvršni odbor ni mogel zediniti, je Leon Blum sklical snoči seji širšega glavnega odbora stranke.

Burna seja glavnega odbora

Seja se je pričela ob 21. in je trajala s prekinitvami vse do danes dopoldne. Na njej je najprej Blum podal obširno poročilo o razgovorih, ki jih je imel kot mandat za sestavo vlade in o vzrokih, ki so ga prisilili, da je vrnil mandat. O njegovem poročilu se je razvila burna debata. Zastopniki skrajne levice so ostro žigosali vodstvo stranke in hudo napadali radikalne socialiste, ki so jim očitali izdajstvo ljudske fronte. Večina govornikov se je zavzemala za ohranitev ljudske fronte onih strank, ki so ostale do kraja zveste njevim načelom ter za brezpogojno pritegnitev komunistov v vlado. Leon Blum in ostali socialistični ministri so zamaš poskušali opravičevati svojo politiko. Pri glasovanju je dobil predlog vodstva stranke sicer relativno večino, toda dejansko je imela opozicija, ki je glasovala ločeno za dva predloga, večino. Izid glasovanja je izzval tako burjo, da je bila seja ob 3. jutraj prekinjena. Zaradi izida glasovanja je dolgotrajni glavni tajnik socialno-demokratske stranke Paul Faure podal ostavko.

Sledila so ločena posvetovanja posameznih skupin. Razkol je bil očiten in vsa pri-

zadevanja, da bi se nasprotja izgledila, so ostala brezuspešna. Ob 7. jutraj se je seja nadaljevala. Redakcijski odbor je predložil resolucijo, ki pooblašča poslanski klub, da v sporazumu z ožjim vodstvom stranke sodeluje pri rešitvi vladne krize. Resolucija je bila sprejeta z relativno večino glasov in izrečno odklanja sodelovanje socialistov v Chautempsovi vladi. Poslanski klub ima pooblastilo, da to vlado podpira in po trenutnem položaju usmeri svoje postopanje, zlasti pa glasovanje v parlamentu. Dogodki v socialistični stranki dokazujejo, da je nastal resen razkol. To je prvič po letu 1905, da je prišlo v socialistični stranki do takih nesoglasij med glavnim in redakcijskim odborom. V političnih krogih sodijo, da bodo imeli ti dogodki v socialistični stranki še dalekosežne posledice.

Podpora republikanske unije in neodvisnih socialistov

Ker ni mogel z gotovostjo računati na podporo socialistov, je Chautemps med tem nadaljeval pogajanja z zmernim centrom in si zagotovil sodelovanje in podporo republikanske unije Paul-Boncourja in neodvisnih socialistov. Boncourju je ponudil vojno ministristvo in še en resor, tretji resor pa bi dobili neodvisni socialisti, ki so na svoji današnji seji prav tako soglasno sklenili podpreti Chautempsovo vlado, ki naj bi postala prehodna vlada iz sedanjega skrajno levičarskega v zmerno republikanski režim.

Tudi podpora socialistov zagotovljena

Paris, 18. jan. w. Socialistični poslanski klub je z 88 proti 25 glasovom sprejel predlog dosedanjega notranjega ministra Dormoya, da bo prijazno sprejel novo Chautempsovo vlado. Kakor se govori, je moral Leon Blum pokazati vso svojo avtoriteto, da je dosegel ta uspeh.

Komunistična zborčična frakcija je sprajla sklep, da Chautempsova vlada niti po svoji sestavi, niti po svojem programu ne odgovarja volji naroda in je zaradi tega ne bo podpirala.

Začasna lista nove vlade

Spračo takega stališča socialističnega poslanskega kluba bo Chautemps še nocoj sestavil novo vlado. V poznih večerih urah je bila objavljena naslednja začasna lista nove vlade:

Predsedstvo ministrskega sveta Chautemps, ministri brez listnice Frossard in Bonnet, minister narodne obrambe in vojske Daladier, minister vojne mornarice William Bertrand, letalski minister Guy la Chambre, notranji minister Sarraut, pravosodni minister Campinchi, finančni minister Marchandeuau, zunanji minister Delbos, trgovinski minister Hymans, pokojniški minister Lassall, kmetijski minister Palmade, prosvetni minister Jean Zay, poštni minister J. Schmidt, minister za deo Ramadier, kolonialni minister Pierre Cot, minister za narodno zdravje Ricard, prometni minister Queille.

Nova vlada se bo še v teku noči predstavila predsedniku republike in bo jutri prevzela posla.

Ekspeze ministra dr. Spaha

Vprašanje gradnje novih železniških prog v Jugoslaviji

Beograd, 18. januarja. AA. Prometni minister dr. Spaha je imel v finančnem odboru ekspozice, v katerem je med drugim izjavil:

V zvezi z izboljšanjem finančnih razmer so narasle tudi potrebe našega prometa. Zato je tudi kraljevska vlada v teku letošnjega proračunskega leta morala izdati na podlagi pooblastil finančnega zakona dodatne kredite.

Nato dr. Spaha navaja, da je bilo v preteklem letu tako številno prevoznih potnikov in številno kilometrov, ki so jih železnice prevozile, v primeri z letom 1930, ko je bilo to število največje, znatno poskočilo. Tudi blagovni promet ni zastal za letom 1929, ko je bil največji.

Izdatki prometnega ministristva se povečajo za 300.8 miliona din, v odstotkih pa znaša povečanje za ravnateljstvo pomorske plovnice in rečnega prometa 65.8% in za izdatke novih železnic 37.2%. Pr. uravni državni železnice je predvideno zvišanje dohodkov za 181.1 miliona din, tako da bodo izdatki v višini 108.3% kriti z dohodki.

Nato je govoril prometni minister o proračunu posameznih panog. Najprej je omenil upravno železnico in poudaril, da so železnice gospodarsko podjetje, in da mora zato povečanje priti v nasprotju z običajno prakso od dohodkov in ne od izdatkov. Načrtal je ugodno gibanje dohodkov v preteklem proračunskem letu. Ker je prva polovica tega proračunskega leta vrgla pri prevozu dohodkov 1236.9 miliona din, je upravičeno pričakovanje, da bo do konca tekočega proračunskega leta doseženih din 2.460 milijonov. Da bo pa proračun popolnoma realen, je minister znižal te predvidene dohodke za 4.4% in določil novi proračun vseh dohodkov od železnic 2.388 milijonov din.

Minister je nato govoril o tarifnih reformah in poudaril, da se morajo izključno prilagoditi novim razmeram. Govorec o predvidenih izdatkih uprave državnih železnic je minister naglasil, da so za 181.1 miliona din (8.3%) manjši od predvidenih dohodkov v tem proračunu.

Povečanje izdatkov v primerjavi s proračunom za leto 1932/33, je v glavnih postavkah materialnih izdatkov tole:

Za upravno službo 30.89%, za prometno-komercialno službo 22.53%, za strojno službo 9.64% za gradbeno službo 38.85% za razne nedeljive materialne izdatke 1.64%, za obnovo inventarskih predmetov 6.5%, za odplačilo dolgov in obveznic 28.62%. Iz tega se vidi, da znaša povprečno zvišanje materialnih izdatkov 18.2%, povprečno zvišanje osebnih izdatkov pa znaša 13.64%.

Sodobni promet, je nadaljeval minister, postaja vedno hitrejši, zato je treba tudi več kreditov za gorni ustroj in za tračnice. Minister omenja potrebo po utrditvi tračnic na glavni prog Beograd-Vinkovci, Pančevo-Vršac, Podravska Slatina-Virovitica in na delu proge Osijek-Koprivnica. Minister navaja, dela, ki so se na tem področju izvedla ali so v teku, kakor med Zagrebom in Zidanim mostom, med Beogradom in Nišem, na postaji Brod na Savi, razširjenje naprav na glavni zagrebški železniški postaji itd. Dela te vrste so izvršena ali so v teku na 52 točkah.

Govorec o strojni službi je minister govoril o uvedbi motorizacije železniškega prometa na nekaterih progah, ki so posebno važne za tujski promet, zlasti na progah Beograd-Sarajevo-Dubrovnik, kjer je nešeto predorov. Generalno ravnateljstvo državnih železnic je naročilo sedem garnitur tridelnih Diesellovih motornih voz za progi Beograd-Sarajevo-Dubrovnik. S temi garniturami se bo vožnja na tej progah znatno skrajšala, obenem bo pa tudi udobnejša, ker ne bo dima v predorih. Ti motorni vozovi bodo v prometu že letos.

Govorec o obnovi voznega parka, je minister navedel, da bo letos nabavljenih več voz za mednarodni promet. V načrtu je tudi nabava več štiriosnih in dvoosnih potniških vagonov za notranji promet. Za lokalni promet je popravljenih 302 vagonov, v načrtu je pa popravilo še za 85 takšnih vagonov Nabava vagonov za tovorni promet zahteva posebno pozornost, ker so potrebni specialni vagoni za izvoz raznega blaga, kakor n. pr. za sveže meso, ki se izvažajo na Angleško.

Za gradnjo novih železnic je predvidenih 252.1 miliona din. To zvišanje gre v glavnem iz obveznosti o pogodbah s tuji podjetji za gradnjo novih prog. Načrti so gotovi za: normalne proge Priboj-Prijepolje, Skoplje-Tetovo-Gostivar, Kuršumlija-Priština, Čumelji-Vrbovsko, Banjaluka-Doboj, Duga-Doboj, Duga-Drina in Slatina-Kladovo. Ozke proge: Metković-pristanišče na moru in Stip-Strumica. Iz notranjega milijardnega posojila se je že zgradila in izročila prometna proga Koprivnica-Varaždin, gradi se pa St. Janž-Sevnica, most čez Savo pri Zagrebu, proga Bileće-Nikišić, Ustiprača-Čoča, normalna proga Kraljevo-Čačak in proga Metković-Plöče. Razen teh prog so v delu še proge Požarevac-Kučevo, Bihać-Knin in Kuršumlija-Priština.

Minister je nato govoril o pomorskem in rečnem prometu in ugotovil povišanje predvidenih izdatkov za 10.6 miliona din ter poudaril, da znaša povišanje le v okviru najnujnejših potreb. Navaja, je, da je na naši obali 386 lok in pristanišč, ki jih je treba delno vzdrževati, delno pa stare izgraditi v skladu s potrebami prometa.

Na naših rekah je zunanji promet narasel od 650.196 na 1.183.475 ton leta 1932. Minister je govoril dalje o delih na savskem pristanišču, o preureditvi pančevskega pristanišča in o pripravljanih delih v beograjskem dunavskem pristanišču ter o večjem številu drugih del. Dela na beograjskem savskem pristanišču bodo končana v treh letih. Ekspozice omenja dalje dela za poglabitve in očiščenje rečnih potov. Brutto dohodki prejšnjega leta pri ravnateljstvu rečnega prometa so poskočili za 20.5 miliona din v primeri z dohodki iz prejšnjega leta. Transport se je znatno povečal največ zaradi dobre žitne zette.

Danes se je nadaljevala razprava o proračunu izdatkov prometnega ministristva, ki je bil končno sprejet z večino glasov. Na polodanski seji je prišel na dnevni red proračun ministristva za gozdove in rudnike. Minister dr. Kujužević je predložil svoj ekspozice, ki ga je večina odbora na koncu pozdravila s ploskanjem.

Beleške

Senatorske volitve in JNS

Kakor javljajo iz Beograda, je vodstvo JNS zaključilo, da stranka pri volitvah za senat dne 6. februarja ne postavi kandidatur. Pri volitvah bodo torej v Beogradu, v dunavski, moravski, varždarski, drijski, vrbaški in dravski banovini samo liste JRZ, v savski, primorski pa tudi dr. Mačkove liste. Zetska banovina ne voli.

Časi se spreminjajo

Opoldanska izdaja »Slovenca« objavila iz Beograda sledečo vest: »Snoči se je odpejal v Pariz bivši jugoslovanski predsednik vlade Boško Jevtić. Vse se tako zdi, da so ga poklicali Francozi, ker rabijo boljševiškega strokovnjaka za izvedbo volitev...«

Pozabljenost je sicer doma v Kopitarjevi ulici, vendar pa se slovenska javnost je prav dobro spominja tistih panegirikov, ki jih je pisal tisk te ulice pred tremi leti približno baš ob temle času o takratnem predsedniku kr. vlade Bošku Jevtiću. Takrat so se gospodje kar po trebuhu plazili pred njim in mariborski Francek Zebot je ves srečen javljal s posebnimi pismi svojim prijateljem da se mu je posrečilo dobiti pristanek in blagoslov samega gospoda Jevtića za njegovo kandidaturo pri takratnih senatskih volitvah.

Pozneje, ko se lega na trebuhu ni več izplačala, je »Slovenec« proglasil Jevtića za posebjeno fašistično opasnost ter je klical narod na obrambo proti njegovim fašističnim podvigom in naklepom.

Sedaj so v njem odkrili boljševiškega strokovnjaka in ga spremenili v komunistično opasnost. Časi se res spreminjajo. Ako se spomnimo, kaj je pisal »Slovenec« svoje dni o svojem današnjem vzorniku, potem se ne bi prav nič čudili, če bo nekdo našel »boljševik« Jevtić zopet milost v očeh glasila Katoliškega tiskovnega društva.

Še ena uniforma

V »Slovencu« citamo sledeči dopis iz Tržiča: »V nedeljo je prišel med nas minister dr. Miha Krek Pristovoval je zadnje dni dejanju operete »Cigan baron« in se čudil uspehom naše posvete. Zvečer so somišljeniki napeto poslušali izvajanja gospoda ministra. Hvalčili smo gospodu ministru za obisk in pojasnila, kakera nam je, kakal prav v času, ko naše nasprotnike skrbi, podobno uniformo poskrbijo naši državni našim zavednim vrstam po mnogih potrebnih obiskih v inozemstvu...«

Burja v Beljaku

V soboto zvečer so se odigrali v Beljaku zelo burni dogodki, ki so vzbudili največjo senzacijo po vsej Koroški. Prišlo je namreč do krvavega spopada med člani jurinšnih odredov avstrijske domovinske fronte in vojski beljaškega artiljerijskega polka. Spopad se je izcimil iz prerakanja med nekimi topničarjem in člani jurinšnih odredov v eni izmed beljaških gostiln. Člani jurinšnih odredov so nemilo pretepli topničarja in ga vrgli iz gostilne. Topničar je odšel v vojašnico, kjer je povedal, kaj se mu je dogodilo. Njegovi tovariši so se takoj oblekli, oborožili z bajoneti in jermeni ter navallili na vojašnico, v kateri prebivajo člani jurinšnih odredov. Naglo so premagali stražo pri vratih in zasedli vojašnico ter pričeli pretepati člane domovinske fronte. Pretepanje je trajalo skoraj tri ure, dokler se ni posrečilo orožništvu in policiji izgnati topničarjev iz vojašnice. Preiskava še ni ugotovila pravih krivcev pretepa.

Javna tajnost

»Hrvatska Straža« piše v članku »Politične razmere na Hrvaškem« med drugimi tudi sledeče: »Javna tajnost je, da je po podpisu sporazuma med dr. Mačkom in beograjsko združenje opozicije med Hrvatimi dosti nezadovoljnih ljudi. Ni nam pa znano, da bi kdo delal za oživiljenje nekdanje frankovske stranke ali kakraga »Hrvaškega bloka«. Sploh ni verjetno, da bi še tako kmalu prišlo do osnovanja kakve nove hrvaške stranke, dasi obstoji hrvaški radikalni nacionalizem, ki je proti vsem polovičnim rešitvam. Pristaši takega radikalnega hrvaškega nacionalizma stoji tudi na odličnih položajih HSS in si je težko sedaj misliti, da bi borbeni hrvaški elementi že skoraj nastopili kot samostojna politična skupina. To pa seveda še ne pomeni, da ni med njimi odkrite opozicije proti taktiki vodstva HSS. Vse to objavljamo samo kot dobronamerno informacijo.«

Izjava zaječarskega škofa

Te dni potuje po moravski banovini ban Predrag Lukić. Obiskal je med drugim mestu tudi Zaječar, kjer so ga slovesno pozdravili. Med ostalimi ga je pozdravil tudi episkop timočki dr. Emilijan, ki mu je uvodoma želel najboljega uspeha pri izvrševanju težkih nalog najvišjega predstavnika države v banovini. Dotaknil se je tudi spora med pravoslavno cerkvijo in dejal, »mi želimo in upamo, da nam boste s svojim delom povrnil mir, ki ga mi in z nami naša cerkev v preteklem letu nismo uživali, kakerega pa v novem letu na obeh straneh tako želimo in pričakujemo. V tej nadi vas pozdravljamo ter vam zagotavljamo, da boste imeli z nami vedno iskrene sodelavce in pomočnike pri vašem težkem in odgovornem poslu.«

Politika med hrvaškimi zdravniki

Borba med frankovi in vodstvom hrvaškega narodnega pokreta postaja od dne do dne vsak dan bolj zanimiva. Sedaj je začetna že tudi med hrvaške zdravnike, ki so se svoj čas odedpili od Jugoslovanskega zdravniškega društva in ustanovili svojo posebno samohrvaško stanovsko organizacijo. Dne 29. in 30. t. m. bodo namreč volitve v zagrebško zdravniško zbornico in volitve novega odbora Hrvatskega zdravniškega društva. Za vsako institucijo je do sedaj postavljen za ena kandidata lista, ki sta bili odobreni od vodstva hrvaškega narodnega pokreta, kakor so poročali zagrebški listi. Do sedaj je bil predsednik zagrebške zdravniške zbornice dr. Vranešić, ki pa je izgubil zaupanje dr. Mačka, ker se je povsem podredil vplivu ekstremnih frankovskih elementov. Ni še znano, da li bo dosedanj odbor zagrebške zdravniške zbornice z dr. Vranešićem postavil svojo kandidato listo, ali ne. Prav tako je tudi neznan, kako se

Ostre proticerkvene izjave

Drugi ideolog nemškega narodnega socializma, Karl Rosenfelder, najvestejši učenec Alfreda Rosenberga, ki je tudi osebnim pričalkom predsednika dr. Stojadinovića pri njegovem prihodu v Berlin, je objavil te dni nov spis, naslovljen: »Obkroževalna politika rimske cerkve.« V svojem delu dokazuje Rosenfelder, kako rimska cerkev sistematično ruši narodni socializem, ki ga sicer v svojih spisih in katoliških časopisih kaj rada enači z boljševizmom in komunizmom. Ideolog narodnega socializma pa poskuša dokazovati na podlagi katoliških spisov, da je stvarno stališče političnega katoličanstva napram boljševizmu in narodnemu socializmu kaj različno. »Rimska cerkev gleda na boljševike s stališča zmage si svestne misijonske cerkve. Katoliška cerkev računa s tem, da bo prej ali slej konec krvavega boljševiškega režima in z njim zvezanega brezbožniškega pokreta. Takrat bo postala Rusija bogato polje za žetev katoliške cerkve, ki smatra, da je boljševizem dokončno likvidiral pravoslavno cerkev. Povsem drugače pa je stališče rimske cerkve do narodno-socialističnega prepoveda v Nemčiji. Narodno-socialistični svetovni nazor je prežet z močjo globoke vere in volje. Živeti iz sebe in na svoj način. To pa ni po volji rimski cerkvi in še manj politične-

mu katoličanstvu, ki je v službi razstrojevalne nadnarodne politike Vatikana.« Sam Alfred Rosenberg je kot dopolnilo teh izjav dejal na zboru v Detmoldu, da bo narodni socializem znal obratovati s temnimi silami, ki hočejo danes zopet dobiti s svoje roke duševno vodstvo nemškega naroda. »Nemški narod stoji nad veropolzvedmi. Zaradi tega je vzgoja nemške mladine izključna zadeva nemškega naroda. V tem vprašanju nemški narod ne bo nikoli popustil, ker je to vprašanje bodočnosti Nemčije.«

Niž manj odločen ni bil vodja delovne fronte dr. Ley, ki je dejal, »da je samo za sluga voditelja narodnih socialistov Adolfa Hitlerja, ne pa cerkve, da je našlo ljudstvo zopet pot k svojemu Bogu. To je bilo največje dejanje, kar smo jih doživeli v zadnjih petih letih.«

V nedeljo so v vseh monakovskih cerkvah z leč naznanili, da je policija znova aretirala svetlega jezuitskega teologa in teškega vojnega invalida, patra Mayerja. Moža so strpali že lansko leto v zapor zaradi njegovih spicv in pridrig proti narodnemu socializmu. Pozneje so ga izpustili zaradi velikega ogorčenja med južnonemškimi katoličani in pa po ponovnih intervencijah Vatikana. Vzrok njegove ponovne aretacije ni znan.

Razsodba bivšemu županu Medvedu iz Tacna

Nič ni storil iz koristoljublja in nič v škodo občine

Ljubljana, 18. januarja. Pred malim kazenskim senatom, v katerem sta pod predsedstvom s. o. s. Ivana Breihla sodelovala kot predsednika gg. s. o. s. Kovač in Javoršek, se je moral danes dopolniti zagovarjati 47-letni sodarski mojster Ivan Medved, nekdanji župan občine Tacen.

Medveda, ki ga je zagovarjal odvetnik dr. Milan Korun, je dožila obtožnica, da je v letih od 1931 — 35 kot župan občine Tacen z namenom, da bi si pridobil protipravno imovinsko korist, vnašal v spise neresnične podatke o izdatkih in jih uradno overovalj.

Med 15. in 30. septembrom l. 1936. je banska uprava izvedla revizijo tacenskega občinskega poslovanja in gospodarstva. V delu naše javnosti se je o izsledkih te revizije obširno razpravljalo in v tej zvezi govorilo, kakor da bi bila v občinskem poslovanju ugotovljena skrajna površnost, velik nered v knjigah z vnašanjem neresničnih postavk za občinske izdatke in tudi velik primanjkljaj.

Obtožnica, ki jo je zastopal državni tožilec dr. Pompe, pa je vsebovala le pet točk obtožbe in sicer, da je l. 1933 Medved vnesel v knjige izdatke 177 din kot mezo Jerneja Podgorška za delo na cesti Gamejine—Podvožje, dočim je Podgoršek v resnici dobil le 77 din. Istega leta da je župan izkazal izdatke 870 din za kuluk kot mezo in plačilo za gramoz na občinsko cesto v Zg. Gamejnah občinske-mu odborniku Francu Kosmaču in v ta znesek vstrel tudi 210 din, ki pa je bil že enkrat izplačan. Z drugim zneskom da se je okoristil župan. Nadalje, da je za podlagi pobotnice iz l. 1931., na kateri je overovil s svojim podpisom izplačilo 3.302 din kot plačilo za občinski kmetijski sklad predsedniku kmetijskega odbora Ivanu Ovtaku, a se to izplačilo ni izvršilo, dasi ga je vkenžilo v blagajniški dnevnik kot izdatek. In, da je se v mezni pol obračuna podporo banske uprave, ki jo je prejela občina Tacen za regulacijo Gamejščice, izkazal znesek 420 din kot izdatek za mezo Alojzu Podviru in Ivanu Krnelju, dočim ta dva zneska nista prejela in sploh nista bila zaposlena pri regulaciji, temveč pri trasiranju regulevodva v Zg. Pirničah. Za delo pri regulaciji Gamejščice pa je v mezni pol vknjižil tudi znesek 270 din kot mezo delavcu Ivanu Ingliču, katere pa ta ni prejel.

S temi dejanji je zakrivil zločinstvo proti službeni dolžnosti v smislu § 397/2. k. z. Obtožnica je razlogih navajala, da je vse vpise vodil po večini obdolženec sam ali pa odborniki pod njegovim vodstvom, kateri so podpisali le tisto, kar jim je on predložil.

Obtoženec je izjavil sodnikom, da se ne čuti krivega. Že takoj ko je bil po reviziji razrešen županske funkcije s strani banske uprave, je izjavil, da je pripravljeno poravnati eventualno škodo, ki pa je mogla nastati le pomotoma, nikakor pa ne namerno. Delavec, ki so jih najemali za občinska dela, niso plačevali le v denarju, ampak tudi z živili, za katere so jim trgovci predlagali račune. Občinske blagajne sploh niso imeli in zaradi tega je spravjal tudi občinski denar s svojim

vrved v mezo Škantič, da je bil bolj na varnem, ker mu je bilo nekdo že vmlinjeno v neprimerno občinsko blagajno. Glede obtožbe, da je porabil zase 3.302 din od občinskega sklada, je obtoženec pojasnil, da bi bil občini zapadel neporabljeni kredit in zaradi tega so poklicali Ovtaka, ki jim je podpisal pobotnico, kakor da je denar porabljen, potem se pa o tem denarju ni več govorilo. Ovtak pa bi ga bil mogel vsak čas pri njem dobiti, če bi ga bil zahteval. Iz tega denarja so dajali tudi podpore vnašanom za gospodarske potrebe. Obtoženec je nadalje tudi zanikal, da bi si bil prilastil denar, ki ga je izkazal za mezo Podviru in Krnelju. Izkazani denar sicer nista dobila omenjena delavca, porabljen pa je bil za nabavo materiala, za stroške kolovadnje in bolnišniško blagajno. To je storil po nasvetu službojočih inženirjev, ker je moral biti denar uporabljen v smislu predpisov le za meze in so se temu prepisu na ta način izognili, ker so pač denar rabili za nabavo materiala. Sicer bi tudi ne bili mogli zapolniti delavcev, če ne bi bili imeli s čim delati. — Predsednik senata je tudi pojasnil, da sodni izvedenec v nobenem primeru ni mogel najti potvarjanja podpisov s strani obtoženca.

Obtoženec zagovarjnik je v obrambnem govoru predvsem poudaril, da je današnja razprava pokazala tipično sliko, kaj država zahteva glede pravičnega poslovanja pooblaščenih občin, ki pa pri najboljši volji nimajo ne podlage, ne sredstev za takšno poslovanje kakor je predpisano. Enako se tudi od županov zahteva vse mogoče, tako da je obsežnost zahtevkov, ki jih nanje stavi, povsem naravno in tudi običajno, da nehoti zagreše kakke pomote. Obtoženca, ki je v svoji občini poznan kot pošten in od vseh spoštovan človek, ne zadene torej nobena krivda, ker je tudi tisto, kar je napravil po lastnem priznanju proti predpisom, storil po navodih ljudi iz banske uprave.

S sodbo, ki jo je senat izrekel po daljšem posvetovanju, je bil Medved obsojen pogojno za dobo 2 let zaradi prestopka v smislu § 397/1 k. z. na 14 dni zapora, na plačilo petine vseh stroškov kazenskega postopanja in 250 din povprečnine zato, ker je potrdil v dveh primerih neresnične postavke v uradnih listinah. Oproščen pa je bil v smislu § 280. k. p. vsake krivde in kazni za ostale točke obtožbe. — V razlogih te sodbe je predsednik senata poudaril, da je obtoženec z dejanji, zaradi katerih je bil obsojen zagrešil le formalno kazniv dejanje in ni imel koristoljubnih namenov ali namena oškodovanja občinske imovine. Tega mu postopanje v nobenem primeru ni moglo dokazati, povrhu tega pa je tudi 5-letna doba za pregon ostalih točk obtožbe itak zastarana glede na to, da mu ni bilo dokazan koristoljubni namen. Objašnili pri razsodbi je bilo za obtoženca odkrito priznanje in njegova neoporečnost.

Obtoženec kazni ni sprejel, temveč si je pridržal zakoniti rok za premislek.

Princesa Cantacuzene v Beogradu

Beograd, 18. jan. p. Opoldne se je pripeljala iz Bukarešte v Beograd princesa Cantacuzene, predstavnica rumunskih žen, ki bo v naši prestolnici zastopala rumunsko žensko zvezo pri otvoritvi razstave ženskih organizacij iz držav Male antante dne 21. t. m. Princesa je znana kot pobornica ženskih pravic na socialnem in intelektualnem področju. Dne 24. t. m. bo v Beogradu predavala o sodelovanju žen v okviru Male antante.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: Depresija nad severno Evropo se je pomaknila proti vzhodu in se razširila nad vso vzhodno Evropo vse do Črnega morja ter ustvarja oblačnost z dežjem in snegom na Poljskem in na Balkanskem polotoku. Nova depresija je nastala med Irsko, kjer ustvarja oblačno in deževno vreme. Vseokritički se delno oblačnim vremenom in jutranji megli vlada še v južnozahodnem delu srednje Evrope. Toplota je padla v zahodni polovici in se dvignila na jugu in jugovzhodno. V Jugoslaviji je oblačno. V severni polovici dežuje, v bosenških planinah sneži. Toplota se je dvignila v vsej kraljevini. Najnižja Kalinovik — 5, najvišja Mostar 15 C.

Zemunsko vremenska napoved: Postopna razjasnitev v večji severni polovici, oblačno v južni polovici. Toplota brez posebne spremembe.

Zagrebška: še vedno toplo, vendar oblačno in precej spremenljivo. Dumaška: Ponoči mraz, podnevi se bo temperatura precej dvignila, dopoldne po večini jasno, kameje boj oblačno. Splošno vremensko okoliščine: zapadno milo, precej izpremenljivo vreme bo trajalo do 19.

Micescu o rumunski manjšinski politiki

Manjšinskega problema z rumunskega vidika ni, kljub temu pa želi Micescu zboljšanja odnošajev z Madžarsko

Budimpešta, 18. jan. d. Posebni poročevalec »Ujsaga« je imel razgovor z rumunskim zunanjim ministrom Micescu, ki mu je izjavil glede na konferenco držav rimskega bloka v Budimpešti, da je posebno zadovoljen, ker Avstrija in Madžarska nista izstopili iz Društva narodov. O svojih obiskih v Pragi in Beogradu je izrazil mnenje, da je prisrčen sprejem v obeh mestih poglobil njegova prijateljska čustva. Posebno v Pragi mu je bil prirejen sprejem, za katerega mora biti v resnici hvaležen. Stališče Rumunije je v okviru Male antante jasno in odkrito. Rumunija odklanja vse propagandne poizkuse, da bi se spravilo v dvom njeno razmerje z ostalima dvema državama Male antante.

Madžarsko posebno na gospodarskem področju mogoče in da bo z njegovo pomočjo zboljšano medsebojno razmerje. Tudi poglobitev prijateljstva med Rumunijo in Avstrijo predstavlja važno točko njegovega programa.

Glede vprašanja židov vztraja Micescu na že znanem stališču, da je treba razlikovati med rumunskimi državljani židovske vere in med židi, ki so se naselili v Rumuniji po vojni in ki jih mednarodne pogodbe ne ščitijo.

Ukrepi za revizijo državljanstva

Bukarešta, 18. jan. AA. Po večerajšnji seji vlade je bilo objavljeno uradno poročilo, da je pravosodni minister poročal o vseh ukrepih ki jih je odredil v zvezi z revizijo državljanstva na podlagi obstoječih zakonov in določb iz mednarodnih pogodb o manjšinah. Sodne oblasti bodo poročile in sklepele o seznanjih, ki jih bodo predložile občine. Vsak slučaj nepravilno pridobljenega državljanstva bo objavljen. Ko bodo vse odločitve zbrane, bodo izdane v obliki zakona.

Predsedstvo vrhovnega sveta SSSR

Moskva, 18. jan. o. Vrhovni svet je na svoji večerajšnji seji razen Kalinina izvolil tudi ostale člane predsedstva, ki ga tvorijo predsednik, več podpredsednikov, tajnik in 24 članov. V predsedstvu so poleg Kalinina, ki je bil izvoljen za predsednika, Stalin kot voditelj komunistične stranke, Molotov, ki je dobil obenem mandat za sestavo novega kabineta, maršal Blücher, Leninova vdova Krupška, predsednika moskovskega in leningrajskega sovjeta ter drugi voditelji in zastopniki režima.

Pogreb prof. dr. Toma Mariča

Zagreb, 18. jan. o. V Zagrebu se danes slovesno pokopali dr. Toma Mariča. Potreba se je udeležilo veliko število zagrebških znanstvenikov in kulturnih delavcev. Od pokopnika sta se poslovila v imenu Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti ter zagrebškega vseinšičkega prof. dr. Stjepan Ivšić, kot zastopnik Srpske akademije znanosti in beograjske univerze pa prof. dr. Aleksander Belić.

Iz sodne službe

Beograd, 18. jan. p. Upokojen je Anton Kajfež, starešina sreskega sodišča v Ložu. Napredovali so za sodne pisarniške oficiale v 8. pol. sk. Ferdinand Habjan v Skofji Loki, Rudolf Dečman v Celju, Josip Perenič v Kočevju, za predstojnika pisarne v 9. pol. sk. Josip Kacijan v Mariboru, za kanceliste v 10. pol. sk. Erna Košir - Garbon, ki je obenem premeščena iz Skofje Loke v Radovljico, Janez Apapič, ki je premeščen iz Doljine Lendave v Radovljico, Anton Drachler, ki je premeščen iz Laškega v Sevnico, Stanko Kronabetvogel in njegova žena Marija, ki sta premeščena iz Radovljice v Maribor. Pisarniški oficial Josip Pogruje je premeščen iz okrožnega k sreskemu sodišču v Mariboru. Upokojen je vodja zemljiške knjige pri sreskem sodišču v Mariboru Pavel Kleber.

Iz finančne službe

Beograd, 18. jan. p. Napredovala sta za finančna pristava v 8. pol. sk. dosedanja pripravnik Maks Popotar in dr. Loize Zorko pri finančni direkciji v Ljubljani.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Svečanosti na čast predsedniku vlade dr. Milanu Stojadinoviću v Berlinu

Naši dve sliki pričujeta, na kako prisrčen način se v Berlinu poleg oficijelnih parad izkazali gostoljubje predsedniku vlade g. dr. Milanu Stojadinoviću, njegovi gospej soprogi in vsemu spremstvu. Na večji sliki je prizor, posnet pri svečani predstavi v berlinski državni operi, kjer so v počastitev gostov uprizorili Straussovega »Netopirja«. V častni loži so od leve na desno: nemški zunanji minister von Neurath, gospa Stojadinovičeva, g. dr. Stojadinović, gospa Cincar-Markovičeva, soproga našega berlinskega poslanika, in minister dr. Gübbels. Slika je bila napravljena, ko je orkester pred pričetkom predstave zaigral obe državni himni. Manjša slika prikazuje prizor po svečani večerji v nemškem zunanjem ministrstvu. Minister von Neurath se pogovarja z gospo Stojadinovičevno.

Naša nova opereta Razgovor z Bogomirom Leskovecem

— Naša javnost bo zanimalo izvedeti kaj v vas. Torej na dan z življenjem! Rodil sem se na Dunaju l. 1909, študiral in maturiral sem v Ljubljani, kjer sem tudi dovršil konservatorij. Nato sem absolviral na Dunaju na državni glasbeni akademiji mojstrski razred za čelo in kompozicijo, dobil sem Kreislerjevo nagrado za čeliste ter sem postal edini slovenski koncertni čelist.

— Znano je, da ste pridno delovali kot skladatelj različnih del, katera so se izvajala brez dvoma tudi v širši javnosti.

Da, več mojih skladb se je izvajalo doma in v inozemstvu, med njimi: orkestrska

predvsem ruske in španske, ki so se mi najbolj posrečile, izdelal sem predvsem plese, ponekod sem ohranil samo glavne Golovinove motive, dodal pa sem tudi nekaj lastnih točk. Zdaj, ko je delo gotovo, je pri posameznih točkah že težko ločiti, kje se neha Golovinovo delo in kje se prične moja. Prav vesel sem, da sem imel v njem tako odličnega sodelavca, ki mi je tudi za časa mojega dela stal z dobrim nasvetom ob strani. Delo sem seveda tudi instrumentalno in sem že od začetka pri prekomponiranju mislil absolutno instrumentalno, tako da je bila dokončana najprej partitura, potem sem šele izdelal klavirski izvleček.

— Kako ste s svojim delom zadovoljni? Pri prvih orkestralnih skušnjah sem mogoče spoznal, da zveni glasba tako, kakor sem si predstavljal: mehko, polno in vendar ne premočno. Tudi kombinacija jazz-

orkestra z velikim orkestrom mi je nudila dovolj možnosti za zanimive kontraste.

— Čula sem, da se zanimajo tudi nekateri inozemski odri za »Heltheo«.

Res je; toda zaenkrat bi rajši o tem ne povedal nič določnega, ko bo stvar popolnoma urejena, potem pač...

Tako bomo imeli priliko pozdraviti na našem odru novo izvirno opereto, popolnoma mednarodnega formata in značaja. Po sodbi številnih strokovnjakov, ki so delo čuli, bo našlo brez dvoma pot v inozemstvo. Delo ima resnične glasbene vrednote, da se sme veseliti za merilom Lehárjevih in Abrahamovih del in zato smemo biti prav posebnostno veseli, da bomo v četrtek lahko krstili polnovredno domačo opereto, katere avtorja sta dva, v našem kulturnem življenju dobro znana delavca: inž. Golovin-Gresse-rov, libretist, komponista pa: on in prof. Leskovic.

Obmejni borci hočejo živeti Želijo samo zaposlitve in skromnega obstanka

Guštanj, 18. januarja V prijazni vasi na Fari pri Prevaljah je bil v nedeljo dopoldne zbor krajevne legije koroških borcev iz Guštanj. Zbor je trajal štiri ure, prisostvovalo je 60 nekdanjih borcev, ki so kot koroški domačini prvi pohiteli v boj za ta kos naše zemlje ter ga s požrtvovalnostjo in hrabrostjo tudi priključili svobodni domovini. Po obširnem poročilu predsednika Jarka Gačnika (ki je bil v osvobodilnih bojih močno ranjen) in ostalih društvenih funkcionarjev je izbrpno poročal glede legije predsednik Marinčič, ki je prišel na zbor s tajnikom glavnega odbora. Poročilo je bilo večkrat prekinjeno s ploskanjem.

Kot redni član legije se je oglasil narodni poslanec Dobersček. Živo je orisal krivice, ki se gode našim ljudem v socialnem

in gospodarskem pogledu. Boriti se je treba, da bo izplačana vojna škoda, ki znaša po cenitvi komisije blizu 9 milijonov dinarjev; napravile so jo avstrijske vojaške tolpe v letih 1918-19 našim narodno najbolj zavednim državljanom, med katerimi je največ borcev. Tovariši potrebujejo zaposlitve, da bodo živeli človeka vredno življenje in da ne bodo v posmeh onim, ki so se borili proti nam, a vendar uživajo vse ugodnosti in se jim ni treba bati brezposelnosti. Posebno naši državljani na meji morajo imeti moralno oporo vseh, ki lahko pomagajo. Saj ne zahtevajo drugega, kakor zaposlitve in mirnega življenja. Zbor je bil zaključen z željo, da bi sklepi rodili poln uspeh v korist obmejnih krajev, ki smo si jih priborili s krvavimi žrtvami.

Naša vzorna gasilska četa je polagala obračun svojega človekoljubnega dela

Kranj, 17. januarja. Zborovala je kranjska gasilska četa, ki je po svoji vzorni organizaciji službi priznana povsod. Pod dolgoletnim požrtvovalnim vodstvom g. Mayrja so si kranjski gasilci s podporo vse javnosti in z marljivim delom uredili gasilsko organizacijo, ki po svoji najmodernejši opremljenosti in vzorno urejeni službi, lahko tekmuje z vsako poklicno gasilsko četo. Predsednik g. Mayr je podal zanimivo, izbrpno poročilo.

Požarov je bilo skupaj 12, med temi 5 v mestu samem. Obvarovana škoda znaša 3.308.500 din, od gasilske sklada pri zavarovalnicah pa je četa prejela samo 1080 din. Gasilskih vaj je bilo 8 in dve straži. Večji nastop je imela četa v Predložah na župnem zletu, kjer je ob navzočnosti Nj. Vis kneza namestnika Pavla nastopilo 25 članov z vsem gasilnim orodjem četa je za vzorni nastop žela vso pohvalo. Na gasilski razstavi v Zagrebu je

etuda, godalni kvartet, sonata za čelo, različne klavirske skladbe in pesmi.

— Kako je prišlo do tega, da ste krenili začasno na področje operetne glasbe?

Jeseni 1930 me je posetil inž. Golovin, pesni mojster naše opere, mi predložil svojo opereto »Heltheo« ter me prosil, naj prevzamem strokovno obdelavo tega dela. Pri čitanju operete sem ugotovil, da je Golovinov glasbeni osnutek napravljen zelo talentirano in da je vprav neverjetno, da je mogel kot glasbeni samouk sestaviti tako realno muziko. Delo mi je ugajalo in zato me je zamikalo poizkusiti se enkrat tudi v opereti.

— Povejte, kako ste se lotili dela in kako vam je šlo od rok?

Ko sem izdeloval glasbo, sem se držal vseskozi Golovinovega izvirnika. Pri tem sem ravnal zelo različno: nekatero njegovo točko sem pustil skoro neizpremenjeno,

Po Slovenskih goricah hodijo vogledniki

Ko se je brezsrčni adventni stavec, ki je sovražnik slehernega veselja in zahteva od ljudi le pokoro, post in molitve pogreznil v pozabljenost to so se za njim zagrnile meglice, je po Slovenskih goricah završilo. Rahle in zaupne, v šepetu izgovorne besede so se začele vlačiti med hrami, skakati na jezike ženskam, počepavati po njih ter jih siliti, da so morale zavrteti te, od narave blagoslovljene raglje, stegati vratove skozi okna in iskati pripadnice svojega spola, s katerimi so razpravljale o teh šepetajočih vesteh, dokler jih niso pretvorile v močan glas, ki je zaplaval nad vasmi ter razgibal staro in mlado.

»Vogledniki. Jezus, vogledniki! Filipov je šel k Jančkovim, Arnečev k Pučkovim, Dominikov smrkavec, ki še soldatov ni odsulžil, pa je šel h Kocuvanji, čeprav ima Pavlekovco košato. Celo tista sveta Zmočka, prednica Marijine družbe, je smodi imela šampirovega. Bizgrec je prav za prav ali deklina ga ni vredna, saj ne ve pod milim bogom ničesar drugega, kakor v cerkvi stati. Sam bo moral dojeti, sam rediti krmiljenke, ona pa bo molila«.

Takšne vesti se vladajo nad bajtami, in ozračje je napeto od njih kakor struna, zakaj ni ženske v teh časih katere misli bi ne bile zanebljene z vogledniki; ki bi z vogledovanjem ne bila tako ali drugače prizadeta. Nekatero poravnava stare račune, druge zopet gledajo, kako hodijo gruntarski pebarji mimo njihovih koč, čeprav sedi za mizo par zlatih deklin, ki čvrsto od želje po močvirju, in so boljše, pridneše od vseh v vasi. — A še ti in oni vzroki so, vogledniki pa hodijo svoja pota, tiho se skrivajo za mejami, da bi

ne bili ljudem takoj na očeh, ne čujejo klincev godnih deklet, ne vzdihov jezikavih mater, le tja gredo, kamor jih vodijo ženitni mešetarji.

Ta šelast, ki se ziblje med bajtami in trga od dela gospodinje, je spojen z naravo, zapopaden je v zimi snani in spada med elementarne nesreče, ki še v šolskih knjigah niso popisane. Naravoslovec ga je prezrl menda zato, ker na prizadete ne učinkujejo smrtonosno, ali pa še ni bil v času vogledovanja v Slovenskih goricah. Če bi čul, kako tolče po glavah voglednikov in njihovih nevest, kako razliva polnovnjake smrdljivih pomij po ljudeh, ki nimajo nad seboj drugega greha kakor to, da se hočejo poročiti, bi spoznal uničujočo moč tega svojevrstnega pojava in gotovo bi ga opisal, zakaj zanimivost ni samo v tem, da je, marveč tudi v tem, kako se razvije, kako nastane. — Nastane tako, kakor pride zima, kakor pride pomlad, vrtenje časa ga prinese. Ničče ga ne kliče; nihče ga ne vidi, ga ne more otipati, le začutijo ga vsi, podzavestno, nehoti. Po adventu zaplava nad kočami, trka po šipah in snica po hišah. Vsako leto pride, kakor pride vsako leto zima, vsako leto je njegov šepet isti, le imena je treba pridelati znova, besede pa so leto za leto enake: »Vogledniki, vogledniki! — Ta ima košato eno, onj dve, ta je pijanec, brezvevec in še toliko drugega. — Ali uspehi so vidni leto za letom: novi pari gredo v cerkev, novi krsti so ob letu, in iz novih hiš se po prihodnem adventu čuje pretepanje, zakaj zime so že take, moški nimajo drugega dela, pa pretepanje žene, to je tradicija, ki jo podedujejo po očetu sin, in malokdo jo omalovažuje.

»Mica, Mica, čuješ! Sodečev se odpravlja vogledi, Stari Baloh gre z njim! Jezus, in veš kam greda? — K Polančiki! — Zdaj bo ta flajka tudi dobila deda? Že veš, kaj je počemjala s Kacičem na Štefanovo?«

Gospodinja eta stisnila glave in si posepetavali na uho zanimive stvari, šle sta po podstevah na zadnjo stran hiše, pogledovati proti Sodečevim, kjer je stal predgumnon kolerej in se smejali. »Vredne je, saj tudi on ni boljši. Kljuka kljuko najde!«

Pri Sodečevih so čakali, da se mrak nekoliko zgosti, zakaj ne bili bi radi, da bi vsa fara izvedela že prvo uro, kam in po kaj gredo. Morda z ženitvijo ne bo nič, kajti Polanček je skop kmet, ki mu denar ne gre rad z dlan, če pa ne bo dal, kolikor je treba, seveda ne bo gostovanja.

V farni cerkvi je zazvonilo zdravomarijo. Hlapci po kmetijah so zapirali hleve, dekle so šle od moške, gospodinje pa so pripravljale večerjo. Življenje zunaj je utihnilo ter se presnelo v bajte. Takrat so pri Sodečevih sedli na kolesej sin Tomaž, stari Baloh, ki je bil materin sorodnik, in je veljal za prvega kmeta v fari, ter hlapec, katerega dolžnost je bila paziti na kolesej in Polančkovemu hlapcu povedati o bogatiji, ki je pri Sodečevih.

Profi večerjo je po cestah nekoliko pomrnilo in kolesej je hrustaje lomil led nad kaluzami, tu pa tam pa se je celo popeljal po oledeneli cesti, ki je sonce ni moglo rešiti ledu. Stric in Tomaž sta se tiščala drug drugega. Stric je veselo pozvižgaval, Tomažu pa je bilo nerodno pri srcu. Ni bil sicer boječ človek, ali iti tako, brez obvestila, tuje, in vogledi k deklini, za katero ni mogoče vedeti, kako ga bo sprejela, to mu je bilo težko. Res bo dobil grunt, krčkinih je malo v fari, toda dandanes se je že tudi na kmete

namestila slike avtomobilov in model gasilskega doma.

Najmarljivejši je bil reševalni odsek. V preteklem letu je izvršil s reševalnim avtom 246 prevozov, kar je v primeru s prejšnjim letom 100%-ni porast. Kolik pomen ima reševalni odsek za vso Gorenjsko, se je vedno pokazalo pri nesrečah in nenadnih obolenjih, kjer je bil potreben hiter prevoz v bolnišnico. V vseh takih primerih je bil reševalni avto takoj na mestu. Pri tem je treba poudariti, da se izvrši skoraj polovica prevozov brezplačno, ker navadno pomoči potrebne osebe ne morejo kriti stroškov prevoza, odnosno se večkrat občinske uprave in bolniške blagajne kljub obvezi branijo plačati stroške prevoza. Letos stopa sanitetski oddelek v 10. leto obstoja in je izvršil doslej že 961 prevozov.

V kratkem namerava četa zgraditi nov gasilski dom na Hujah in je zato sklenila nakupiti 3000 m² veliko parcelo takoj poleg

novoga mesta. Nadejajo se bil sklenjen nakup modernega aparata za gašenje s peno ter nakup paviljona za ljubljanski velevojem. Dalje je potrebna nakup novih cevi in nove ročne brizgalne za vodo in zračno poso ter še druge tehnične potrebščine.

Četa šteje zdaj 58 članov in 24 naručajnikov. Za v bodoče je g. Mayr predlagal, da se uvede teoretični in praktični tečaj za vse članstvo ter redna nočna in nedeljska služba. Med člani je 38 odlikovancev, tov. Bidovec je dobil zlato medaljo za državljanske zasluge, predsednik g. Mayr pa je bil odlikovan s križcem za gasilske zasluge III. stopnje. Na zaključni zborovanju se je predsednik zahvalil vsem tovarišem za požrtvovalno delo, kakor tudi dobronikom za izkazano naklonjenost, mestni občini za 10.000 din in kranjski industriji za podporo. Gasilni četi izrekamo vso pohvalo in ji želimo mnogo uspeha v nadaljnjem razvoju.

Zadnji serdar Kusovac Smrt starega črnogorskega junaka

Cetinje, 18. januarja V svojem rojstnem kraju Začiru v cetinjskem srezu je umrl včas v visoki starosti 88 let serdar Niko Kusovac, eden izmed zadnjih slavni predstavnikov stare junaške garde v Crni gori. Rojen 15. februarja leta 1850, v junaškem bratstvu, ki je dalo Crni gori za njeno svobodo svoje najboljše sinove, je bil v vojnah in v mirni dobi zvest tradicijam svoje rodbine. Ta rodbina je dobila že leta 1712. od ruskega vladarja laskavo priznanje za junaštvo in slovansko zvestobo. Iz slavne rodbine so izšli tudi nekateri svečeniški, ki pa so vsi v vojnih časih razpelo in skono zamenjali z močem ter se uvrstili med največje črnogorske junake. Pop Djura Kusovac je bil poveljnik garde črnogorskega kneza Danila I., pop Joko Kusovac pa je dobil za svoje junaštvo od črnogorskega kneza leta 1859. vojvodski ali serdarski naslov z določilom, da bodu tega naslova deležni vsi

glavarji te slavne rodbine. Nikov oče je bil legendarni junak serdar Skrnjo.

Niko je postal že leta 1867. oficir začirsko-dubovske čete, potem pa komandir slavnega bataljona ljubotinsko-dobrobrskogradnjanskega, katerega je prejel poveljstvo njegov slavni oče. Na čelu svoje čete se je serdar Niko bojeval na krvavem bojišču že leta 1876. in bil hudo ranjen. Leto dni pozneje je postal bataljonski poveljnik, konec leta 1908. pa komandant primorske brigade. Med aneksijo Bosne in Hercegovine je bil poveljnik riječko-ljevske brigade, katero je vodil tudi v balkanski vojni ter ji poveljeval do 15. maja leta 1914., ko je bil po 60 letih službe upokojen. Na bojnih poljih si je zaslužil najvišja črnogorska, imel pa je tudi visoka ruska, srbska, grška in italijanska odlikovanja.

Serdar Niko ni imel sina in je tako stara, slavna črnogorska rodbina v svojem moškem rodu z njim izumrla.

Vitamini

Ljubljana, 18. januarja.

Univ. doc. dr. Ladislav Klinc je predaval v Delavski zbornici o vitaminih. Predavanje je bilo v okvirju Prirodoslovnega društva.

Na kranjski klobasi s kislim zeljem in kosom črnega kruha nam je dr. Klinc razložil skrivnostno prehrano. V kranjski klobasi so beljakovine, ki so našemu organizmu neobhodno potrebne, ona vsebuje mast, a maščoba nam je za zdrav in normalen razvoj prav tako potrebna kakor beljakovina. Ker sta pa beljakovina in mast težko prebavljivi, jemo s klobaso kruh, ki da našemu telesu potrebno količino sladkorja, ki je za prebavo neobhodno potreben. Kislo zelje jemo pa zato, da dobimo vitamine, kajti brez vitaminov ni življenja. Brez vitaminov ne more rasti in se razvijati nobeno živo bitje.

Pomanjkanje vitamina A povzroča osušenje očesne sluznice. Ta bolezen je razsajala zlasti na Danskem za časa svetovne vojne, ko je Danska izvažala vse maslo in so ljudje pili samo posneto mleko. Tako organizem ni dobival vitamina, ki je v neposnetem mleku in maslu. Ta vitamin lahko zamenja rastlinsko barvilo, ki ga nahajamo v korenju, pesi, mrkvi, in se imenuje B karotin. Organizem potrebuje dnevno 1 miligram vitamina A.

Pomanjkanje vitamina B povzroča bolezen, ki jo poznajo posebno tisti revni sloji, ki žive izključno od riževe hrane. Ta vitamin nahajamo v veliki količini v rižu in sicer v zunanji plasti. Ko so pa v novjšem času začeli luščiti riž z modernimi stroji, je ta plast z vitaminom odpadla in pri ljudeh se je pojavila strašna bolezen beriberi. Brez vitamina B, se sladkor v organizmu ne more sežgati in ganglijska celica, živčna celica, ki opravlja zelo naporeno in važno funkcijo in dobiva svojo energijo od sladkorja, postane zdaj pegava in propada.

Pomanjkanje vitamina C povzroča skorbut. Pri sklepih in na desnih nastajajo rane, ki krvavijo, kosti posopajo, iste spremembe nastopijo tudi v zobeh.

V papirki imamo na vagone vitaminov C. Najstarejši in najbolj znan je vitamin D. Pomanjkanje tega vitamina povzroča rahitido. Nahajamo ga v žitu v kalečih semenih, v veliki količini pa v ribjem olju. Vitamin B je važen za oplajanje in razmnoževanje.

Največ vitaminov vsebuje kvas. V naši državi imamo dovolj vseh vitaminov, tako da so nam razni tvorniški preparati, ki imajo samo ta namen, da nosijo poedinčne bogate dobičke, nepotrebni. Naša domača hrana vsebuje več ko dovolj vitaminov za zdrav in normalen razvoj organizma.

V tem zadnjem desetletju so nam kemiki pokazali, kaj so vitamini, ki so našemu organizmu tako nujno potrebni. Predavatelj je končal z željo, da bi v prihodnjem desetletju odkrili duševne vitamine, ki so še veliko bolj potrebni, da bi narodi ozdraveli od samoljubja in medsebojnega sovražstva, ki je še vse odključuje kakor nahitida in strašna bolezen beri-beri.

Pod lokomotivo je padel

Maribor, 18. januarja. Na koroškem kolodvoru se je davi pripetila zopet huda nesreča. Le po izredno srečnem naključju ni zopet padlo človeško življenje. Ko je namreč 31 letni premikalec Jože Korošec, stanujoč na Koroški cesti 84, stopil z železniškega voza, da bi šel prek tira, mu je na poldnevnem tiru spodrsnilo in je pri tem treščil čez tračnice. V naslednjem trenutku je že pripadla lokomotiva, ga zagrabila, zavlekla nekaj korakov za seboj in ga na to odvrгла nezavestnega, vsega krvavega. Korošec je imel strto levo nogo in še hude poškodbe na rokah, na glavi in po vsem životu. Mariborski reševalci so takoj prihiteli na kraj nesreče in ga prepeljali v splošno bolnišnico. Zdravniki pravijo, da je Koroščevo stanje zelo resno, vendar upajo, da se jim bo posrečilo, ohraniti ga pri življenju.

SUMLJIV DOBROTNIK

Znani ameriški bogatin in človekoljub Carnegie se je mudil neko nedeljo v kmetijski vasi. Tam je šel tudi k maši. Ko so pobirali darove, je vrgel v puščico bankovec za petdeset dolarjev. Po maši je stari duhovnik kakor vselej imel še pridigo in je začel:

»Brajte, gospod je bil dober z nami. Danes smo zbrali en dolar in osemdeset centov, in če oni bankovec, ki ga je podaril onile stavec z belo brado, ni ponarejen, imamo celo ena in petdeset dolarjev in osemdeset centov. Dragi brajre prosimo, boga, da bankovec ne bi bil ponarejen!«

so ju vprašali, kaj ju je tako pozno pripeljalo k njim, je Baloh začel:

»Videla sva zvezdo vodnico repatico, ki je zareda in po nebu letela, po tem pa je padla skozi vaše svisti, pa sva prišla pogledat, kakšna je v resnici. V hiši mladega vira Tomaža manjka zvezde. Vi one, ki je padla skozi svisti, gotovo ne potrebujeje pri hramu, zato prosiva, da jo odstopite nama«.

»Bi prosila, ja«, je dodal Tomaž, strje pa ga je ježno pogledal.

Posedli so ju za mizo, jima sprazili klobas, dali na mizo amerikanca, in beseda je dala besedo. — Zvezdo bodo dali, poleg nje pa še telico, travnik, njive, nekaj pa v denarju, zakaj odstopijo le tiste krpe grunta, ki so jim od rok, mladima pa bodo skoraj pod nosom.

Balo je že vse urejeno, vse dogovorjeno, le nevesta še ni vedela, da so v hramu vogledniki, pa se je spomnila mati, da bi jo bilo prav za prav treba poklicati. Klicala jo je, a se ni oglasila. »Kje le je, fradana deklina?« je vprašala mlajšo v kuhinji, ona pa ji je povedala, da se na prelazu klušije s svojim pebarom, s katerim sta se na štefanovo dogovorila, da se vzameta. Poslali so ponjo, in prišla je. Zazvedeno je pogledala voglednika, poklicala ženino, prisleda k njemu mu segla v roko in rekla:

»Pa se vzemiva, če že vsi tako hočete!« in bilo je skienjeno.

Ko je ura kazala čez polnoči, so se odpeljali. Po poti domov je Tomaž vriskal in vriskalo so prihajali tudi od drugih strani, zakaj v teh časih hodi po Slovenskih goricah veliko voglednikov. Vsi seveda ne vriskajo. Nekateri hodijo tiho za mejami, kajti obhoditi morajo par koč predno naletijo na nevesto, takrat pa vriskajo tudi ti. Ko bodo gostovanja, bo v Slovenskih goricah veselo. Ignac Koprivec.

Domače vesti

Jubilej najstarejše kulturne ustanove v Subotici. Ljudska kazina v Subotici, ki je najstarejša kulturna ustanova v mestu in okolici, deluje že 60 let in zdaj je bilo na skupščini njenih članov sklenjeno, prirediti veliko jubilejno proslavo, na kateri bodo zastopana vsa kulturna društva v Subotici. Za predsednika stare kulturne ustanove je bil spet izvoljen zaslužni javni delavec Anton Skenderović.

Znižane vozne na parnikih za obiskovalce slavnosti v Dubrovniku in Kotoru. Udeležencem proslav sv. Vlahu v Dubrovniku in sv. Trifuna v Boki, kjer nastopi starodavna Bokeljska mornarica, sta Jadranska in Dubrovniška plova odobrila na svojih parnikih 60-odstotni popust. Vozovnice, ki jih potniki kupijo pri Jadranski plovi, veljajo tudi za parnike Dubrovniške plovi in obratno. Popusti veljajo od 29. t. m. do 7. februarja.

Pri motnjah v prebavi, napihnjenosti, vzpenjanju in zgagi, povzročeni po trdi stoli, je najbolje vzeti zvečer pol čaše naravne »Franz-Josefovce« grenčice in jutraj na tešče zločede isto količino. Prava »Franz-Josefova« voda se je vedno izkazala za popolnoma zanesljivo sredstvo za iztrebljanje črevesja.

Ogi reg. št. br. 15. 655/33

Zahvala. Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani je darovala osrednjemu društvu »Bran-i-bor« dvesto dvajset raznih knjig. Hvalnice smo knjigarni Tiskovne zadruge za globoko razumevanje našega obrambnega dela in se toplo priporočamo za posnemanje. — Bran-i-bor v Ljubljani.

Ugotovitev. V »Jutru« dne 12. t. m. je bilo v opisu iz Ponikev na Dolenskem opisano, da je zidarski mojster Ferdinand Sitar podrl lastni dom. Združene zidarskih mojstrov v Ljubljani ugotavlja, da Ferdinand Sitar ni v seznamu zidarskih mojstrov za bivšo ljubljansko blast.

Novi grobovi. V ljubljanski bolnišnici je umrl z. Anton Šerek, bivši trgovec. Star je bil šele 39 let. K večjemu počitku ga bodo spramili jutri ob pol 15. Nadalje je umrl v ljubljanski bolnišnici g. Ivan Golob, vpojenec državne železnice. Svojo zadnjo pot bo nastopil jutri ob 16. V Lozicah pri Vipavi je umrl posestnik Edvard Zvanur v starosti 62 let. Blagi pokojnik je bil kremenit značaj ter dobro poznan med našim ljudstvom, zlasti v gornji Vipavski dolini. Pokojniku blag spomin, žalječim naše iskreno sožalje!

Polovična vozina je dovoljena delegatom društva ruskih umstvenih in ročnih delavcev za letni občni zbor društva v Beogradu. Popust velja od 19. do 26. januarja t. l. Polovična vozina je dovoljena tudi udeležencem ljubljanskega pomladnega vesleca. Popust velja za odhod od 31. marta do 14. junija in za vrnitev od 5. do vstetega 19. junija.

Dvoje sirot brez očeta in matere potuje v Ameriko k bogatemu stricu. Vojni dobrovoljec Trifun Stojković iz Sanskega mosta je imel pred vojno lepo premoženje. Vse pa so mu zaplenili in uničili Avstrijci, ko je šel med vojne dobrovoljec. Po osvobojenju se je vrnil domov in se oženil, a svoje domačije ni mogel obnoviti, ker je bil ves izčrpan od ran in trpljenja med vojno. Pred osmimi leti je umrl, kmalu pa mu je sledila v smrt tudi žena in brez sredstev in varstva je ostalo v okolici Sanskega mosta dvoje sirot — deček in deklica. Sirot se je usmilil Stojkovićev sosed, ki pa je bil tudi tak siromak, da je moral pred dvema letoma zapustiti domačijo ter iskati zaslužka najprej v Franciji, pozneje pa v Severni Ameriki. Tam se je po naključju seznanil z bogatim farmerjem Djordjem Stojkovićem, ki je brat pokojnega Trifuna. Farmer Stojković je ukrenil vse potrebno, da bosta zdaj prišla k njemu nečak in nečakinja. Pri konzularnih oblastih je že vložen denar za potovanje obeh sirot k bogatemu stricu.

Za 4 dni v Gorico — Trst z avtom po Vipavski dolini 30. t. m. do 2. februarja. Priglasite se takoj za podrobna navodila na naslov: »Druževste«, Ljubljana, Sv. Petra nesip 17.

Za ustanovitev stalnega gledališča v Splitu. Bana primorske banovine je obiskala deputacija splitskih prosvetnih društev, kateri sta se pridružil tudi predsednik splitskega gledališkega društva dr. Berković in skladatelj Tijardović. Banu je bila predložena spomenica, v kateri je razložena kulturna potreba ustanovitve stalnega gledališča v Splitu. V banovinskem proračunu je bilo določenih 300.000 din za gledališke svrhe, oziroma za gostovanja drugih gledališč. Ker se ta vsota ne uporablja za kake druge važnejše prosvetne naloge, kakor za ustanavljanje novih šol in za pobiranje nepismenosti, naj bi država dala za splitsko stalno gledališče toliko, kolikor dobivajo gledališča v drugih banovinskih središčih in če bi k temu še občina nekaj dodala, bi se lahko prišlo do enega milijona, ki bi zadostoval za ustanovitev stalnega gledališča.

Mladina na krivih potih. Orožnikom na Vašah je bil prijavljen vlom v kaščo posestnika Jozra na Lazih. Kakor je doglal komandir Strajner, ki je vlomilca že odpravil v litijski zapor, je vlom zasnoval neki 16-letnik, ki ima na vesti že več drugih podobnih grehov. Fant je pritegnil še nekoga tovariša, da mu je stal na straži. Preiskava na domu 16-letnika je dokazala, da se je fant pečal z vsakovrstnimi manipulacijami. Prenarejal je lovške puške, v njegovi delavnici so našli štiri cevi. Pri njegovem tovarišu pa so našli ročno granato. 16-letnik je nedavno ukradel pri posestnici Mariji Benetovi v Grižah blizu St. Lamberta nekaj obleke, denarja in živila. Že nekoli prej pa je napadel naglušnega 80-letnega mlajarja Avbija. Starec se ni mogel ubraniti mladega, visokoraslega rokovanca, ki se je po napadu založil z denarjem, obleko, maščo in mesom. Fanta bo treba spraviti v poboljševalnico.

Nezgodna lovec na Skaderskem jezeru. Vsako zimo je Skadersko jezero glavno zbirališče lovcjev iz Cetinja, Podgorice, Rijeke Crnojeviča in ostalih krajev blizu jezera. K jezeru prilete namreč vsa kozimo velike jate divjih rac in gosi, a tudi druge divjačine je v okolici jezera vsako zimo velike jate divjih rac in gosi, si, se vozijo z malimi čolni po rekah, ki se izlivajo v jezero. Tako sta se podala na lov iz Cetinja tudi inženjerja Tavčar in Pavlovič. Čoln pa je krmaril neki sofer, ki se je seveda bolj razumel na volan kakor pa na veslo. Na neki, ki ima več rokavov, je izgubil pravo smer in blizu vasi Dodoši je tresnil čoln v staro vrbo in se razbil. Vsi trije so se še srečno popeli na vrbo in precej časa so morali tam čakati na drugo skupino lovcjev, ki jih je rešila. V zadnjem času je bilo več podobnih nezgod, ki pa podjetnih lovcjev ne strašijo, ker jih preveč mlka bogat lovski plen ob Skaderskem jezeru.

Ledeni jez v strugi Dunava. Ko na Dunavu od Linza do Zemuna in na vsej Savi ni več ledu in bo mogoče poagoma urediti rečni promet, so se pri Djerdapu velike ledene plošče ustavile ter zajele strugo Dunava v tako zvanem Kazanu, kjer je struga najžejša. Ogromne ledene plošče, ki so tako debele in močne, da se lahko vozi preko njih tudi s tovornimi avtomobili, so zajele Dunav na dolžino kakih 20 km. Ta ledeni jez tvori za enkrat dobro prometno zvezo med našimi in rumunskimi kraji, jez pa ima tudi svoje slabe strani. Zaustavlja je tok reke in nam njim se vodovje razliva po našem in rumunskem ozemlju. Nad jezem je Dunav v 24 urah narasel za 3 metre.

Benjaminu Gigli, slavni tenor, bo pel v Trstu v Massenotovi operi »Manone« dne 8. in 10. februarja t. l. Vstopnice se rezervirajo v Izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, telefon šte. 26—45. Zadnji dan prijave je 22. t. m.

Voznik požar v Opatovcu. Po nesrečnem naključju je ogenj uničil žago in tvornico parketov v Opatovcu blizu Nove Gradiške. Menda zaradi kratkega stika je prišlo do nesreče v prostorih, kjer so sušili parkete. Ogenj se je kmalu razširil na druge oddelke in poslopja. Pustošenja ni mogla preprečiti vsa požarovalnost gasilcev podjetja in onih, ki so prihitali na pomoč iz Nove Gradiške in drugih krajev. Poslopje, v katerem je začelo goreti, je visoko 25 m in plameni so se videli kakih 20 km naokrog. Od poslopij, ki tvorijo tovarniški kompleks, je ostala nepoškodovana samo kovačnica. Žaga, ki je popolnoma uničena, je začela obratovati šele lani spomladi in šele nedavno so namestili v njej nov stroj, ki je stal pol mrljona. Povzročena škoda močno presega zavarovalnico.

INTENZIVNO DELO

ustvarja uspeh v življenju. Edino zdravi in močni ljudje zamorejo popolnoma razviti svojo duševno in telesno sposobnost ter korakati od uspeha do uspeha. Sile, ki se porabljajo za čas dela, najbolj obnovi koncentrirana krepljena hrana Ovomaltine. 2—3 žlice Ovomaltine v mleku za predžitek in južno ustvarjajo novo moč, ki zagotovi uspešno delo.

Samo z Ovomaltine se doseže Ovomaltinski uspeh.

Stotično se že to izkusili. Prepičajte se tudi Vi! Kupite se danes

Škaflice zdravja — škaflice Ovomaltine! Dobiva se povsod, počeni od din 6.50

Oblike in klobuke kemično čisti, darva, plistra in lika tovarna Jos Reich.

PESEM NARODOV — JETNIŠTVO IN SVOBODA
v vefilmu
„VELIKA ILUZIJA“
(LA GRANDE ILLUSION)
Od jutri dalje
Tel. 21-24 **ELITNI KINO MATICA** Tel. 21-24
NAJNOVEJŠI ŽURNAL — BARVASTI FILM »CRNI PAJK«.

Iz Ljubljane

Smrekarjev divji petelin. V oknu Bončaevih trgovine v Selenburgovi ulici razstavlja Hinko Smrekar, (ki je po krivici razglašen le kot risar, karikaturist) večjo, do vseh podrobnosti točno izvršeno olinato sliko divjega petelina. Pregled svetovne umetnosti kaže kakšno hudo napako so dali mojstri svetovnega glasu pri izdelovanju tega motiva. Slavni specialist za živali Liljefors je n. pr. napravil pogreške v nastrojenju, barvi in risbi. Tudi sloveči nemški naravoslovec Kuhnert ni dovolj točen. Predvsem je treba grajati, da so domala vsi slikali napačno, ali vsaj izredno nastrojeno s solatnim vzhodom, ki da večje in čenejše efekte; pri tem so se zagrešili navadno jansen dan s solnim vzhodom v ozadiju. Smrekar pa je zadel trunčice, ko se izza hribov prikaže prvi rahli jutnji svet. Je še somrak. April je, neprijazen, vlažen, meglen, majra se prvo zelenje, prvi pogajki. Slikarsko torej težak moment. Divja kokoš je točno zadel v barvi in risbi, med tem ko so navadne slike v tem pogledu nejasne in netočne. Odlično je pogodena zračna perspektiva, slika ima ras globino. Lovce je dobro skrit v daljavi. Predmeti so plastični. Barve so naravne, ne pretirane lepšemu učinku na ljubo. Tehnika je — hvala Bogu! — starinska in se skriva, ne razkazuje in ne baha se: »Pravkar sem prišla iz Pariza! Slika je v primeri s trajno vrednostjo zelo zmerne cene. Komur je do lepe umetnine, naj jo kupi!

Slovanški skladatelji so navadno težko dostopni nemskim izvajalcem. Ker pa spada med posebne sposobnosti dunajskega virtuozu Karla v. Baltza življenje v razne stilske vrste, bilo nevoljno sklahe Čeha Suka deležna na koncertu v petek zvečer posebne umetniške pripravljenosti. Vstopnice za koncert so v predprodaji v Matični knjigarni.

Strokovno predavanje o sadnih skodljivcih priredi Podružnica SVD za šiško v četrtek 20. t. m. ob pol 20. v prostorih »Stare šole« na Celovški cesti 99. Predaval bo predsednik g. Začek. Predavanju sledi razgovor in določitev nadaljnjih predavanj.

segrel. čimbolj se bo dvignil ali znižal. Če se spusti zrak od južno ležečega gričevja, nekako od višine 600 do 300 m visoke Ljubljanske kotline, ne more med vzdržnim palenjem prejemati in oddajati skoro nič toplote, zato se segreje, ko doseže kotlino, za 8° C. Ker pa pada temperatura z višino za nekako 0,6° C na 100 m je tak veter toplejši od vetra, ki bi se prilagolil temperaturi okolice — temperatura normalnega stanja za 5 stop. C — 3x0,6° = 18° C.

Ta pojav nas opominja, da bi imeli, če bi pred Ljubljansko kotlino ne bilo gričevja, ob širokalem vremenu vetrovi pri tleh nižjo temperaturo kot jo imajo sedaj. Temperatura pada ob padajočem vetru hitreje z višino kot navadno. Ta lastnost se posebno opazi v bližini planin na severu (Kamniške planine in Karavanke), kjer se mora južni veter posebno vznemiti v višine in pri tem ohlajati vsakih 100 m za 1° C.

Pri širokalem vremenu se močno segreti zrak v nižinah še bolj segreje, v višinah po vzponu pa znova ohladi. Padee temperature v hribeh ni velik, ker v višjih legah pihajo preko vse kotline horizontalni topli vetrovi.

Kadar južni veter nadaljuje svojo pot preko Alp, se ohlaja in velike množice vlage se zrostje v oblake in padavine. Tako je ob širokalem vremenu v južnih Alpah vreme v splošnem zelo deževno. Drugače je na severu. Visoki grebni Alp zapirajo doboj zraku v razdišče depresije na severu. Na južni strani pobočij se kopiči, dokler ne začne padati iz gredan kakor voda čez jez. Zrak se pri tem segreva, oblaki posu-

Primorske rojake in prijatelje vabimo, da se polnoštevilno udeležijo II. literarne večeri primorskih pesnikov in pisateljev, ki ga bo priredilo društvo »Tabor« jutri ob 20. Literati bodo osebno štali svoja dela. Najnovejši še neobjavljene stvari gg. dr. Alojzija Gračnika in dr. Iva Šorlija, ki sta zadržana, bo recitiral g. Silvester Škerj.

Angličko društvo sporoča svojim članom, da so čajevi večeri v društveni sobi zopet redno vsako sredo, tako tudi danes. Zaradi obolotosti knjižničarke ostane knjižnica do konca t. m. zaprta.

O čebulnicah bo predavala ga. Andreja Ključenkova v sredo 19. t. m. ob 19. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi. Vstop prost.

Vzgoje in prirojene lastnosti. O tej smovi predava v četrtek, 20. t. m. na šentjakobski šoli ob 20. uri vseučilišni docent dr. Stanko Gogala. Vsakdo dobrodošel!

JNAD Jadran. Drevi ob 20. redna seja centralne odbora. Tajnik I. Jutri v četrtek zopet redni članski seatekan ob 20. v čitalnici.

Ljudska univerza. Kaj je sociologija, je naslov predavanja univ. prof. dr. Evgena Spektorskega, ki bo drevi ob 20. v mali dvorani Filharmoničnega društva (Kino Matica). Vstop prost.

Društvo »Sotac Matica« bo v soboto 22. t. m. pri »Levuc« ob pol 21. na predvečer 60-letnice našega velikega pesnika Otona Zupančiča predaval naš znan literarni zgodovinar g. dr. Ante Slodnjak. G. pradaatelj bo pokazal sodobno in zgodovinsko vrednost Zupančičeve pesni, ocenil njegovo pesniško ustvarjanje ter orisal njegovo osebnost in dobo, iz katere je vzraščel. Sledile bodo tudi deklamacije in recitacije njegovih pesmi s sodelovanjem pevskega zbora. Vabljeni vsi Sotaci in prijatelji našega velikega jubilarja. Vstop vsem prost, vsi dobrodošli!

Redna glavna skupščina društva »Pravnik« bo v četrtek 3. februarja ob pol 18. v dvorani št. 79, Justične palače. Poleg običajnega dnevnega reda je predmet razprave tudi sprememba pravil (povzemanje odbora).

J. N. A. K. »Edinstvo« ima drevi ob 20. članski seatekan. Ponovni vpis. Odbor.

V šah. klubu Triglavu je bil te dni končan glavni prvenstveni turnir za leto 1938. Turnir je bil dvo krožen in se ga je udeležilo naslednjih 8 igralcev: Rezultat je: Prvo mesto in naslov prvaka klubša si je priboril Julij Erker s 12 točkami (izmed 14 dosegljivih t. j. 86%). Drugi je Dušan Ferlija s 8 in pol točk. 3. 4. in 5. mesto si dele Ivo Bajec, arh. Danilo Kocjan in Tone Pograjc s 8 točkami. 6. mesto Janko Remškar s 6 in pol točkami. 7. mesto Svetko Vuga s 4 in pol točkami in 8. mesto Franc Lenart s pol točke. Novi prvak Erker je vodil ves turnir od početka do konca. S predvideno igro in rutino mu je uspelo, da se je kmalu otrešel vseh nasprotnikov in si že po 10. kolu zagotovil prvenstvo. Za drugo mesto so se borili 4 igralci in šele zadnje kolo je razločilo položaj. — V ponedeljek 24. t. m. ob 20. se prične v klubovnem lokalu v Gradšču 13. Kordišev spominski turnir, ki se igra še četrto leto. Ker so poleg pokala razpisane za zmagovalce tudi knjižne nagrade ter ima pravico udeležbe vsak član, je pričakovati velike udeležbe in zanimive borbe. V petek bo brzoturnir za prvenstvo januarja.

Film ki je na festivalu v Benetkah dobil prvo nagrado, se imenuje »Velika iluzija«. Od stroge komisije je bil izdelovalcem tega filma poklonjen pokal mednarodnega razodišča, ki vsako leto nastopa zelo preudarno, preden se odloči, kateremu izmed številnih filmov naj prisodi prvenstvo. Če povemo, da je pred leti dobil prvo nagrado v Benetkah sloveči film »Pastir Krišac«, potem si lahko predstavljate, da zahteva razodišče pri ocenjevanju res pravo filmsko umetnino. Velika iluzija je film v znamenju evropske kulture. Z njim je spet enkrat rešena čast dobre filmske tvornosti. Tomu filmu je priznala tudi najstrožja svetovna kritika, da je nenavadno močna in lepa umetnina. Pierre Renoir se je pokazal genialnega mojstra režije. V glavnih vlogah pa nastopajo štirje izbrani umetniki: Jean Gabin, Erik Ströheim, Pierre Fresnay in lepa Dita Parlo. Prav letos, ko poteka že dvajseto leto po veliki vojni, bomo s tem filmom obnovili spomine na strahotno dobo. Film moremo vsakomur toplo priporočiti.

se in v doline dospe izredno topel. Splošno je znan ta suhi veter pod imenom fen. Južni veter fen prinaša jasno suho in toplo vreme. Fen pa ne doseže vedno nižin, zato je pozimi ob južnem vremenu za severu Alp v nižinah vseeno hladno, kajti snežna odeja je izpostavljena jasnemu nebu in enočasno izžarevanju. Padajoči veter je vzrok, da so na severu ugodnejše snežne zreme kot pri nas na jugu, kjer nosi široko s seboj težke oblake in povzroča s tem izžarevanje. Poleg tega pokrje pri nas snežno odejo čisto ledena skorja, povzročena od dežja, padajočega skozi toplejše zračne plasti.

Pri obratni vremenski situaciji, ko je visok zračni pritisk na severu Alp, nizek na jugu, nastopa severni fen. (Slika.) Severni vetrovi nastoje še z grebena planin v južno od Alp ležečih doline in kotline. V tem primeru prinašajo severni vetrovi Ljubljanski kotlini najlepše vreme. Ker pihajo preko Alp čisto veter iz polarnih predelov, je fen v Ljubljanski kotlini, kjub temu, da je izrazito padajoč, vseeno hladen. Čim nižje pade zrak na svoji poti proti jugu, tem hitreje se ohlaja. Kadar je pri severnem fenu v dolinah razmeroma hladno, moramo s sigurnostjo pričakovati v planinah izredno oster mraz.

Pri severnem fenu se zavijejo planice v oblake in izločajo padavine. Proti jugu se hitro porazbuje, dočim so na severni strani planin padavinski oblaki zastrti čez vso nebo. Se bolj kot pri južnem je pri severnem fenu ozračje v naših nižinah izredno suho. Pogostokrat prinaša severni fen Ljubljanski kotlini sneg že pri 6° C in se celo več.

KINO MATICA 21-24
Nepreklicno zadnjikat
Beli Jorgovan
Najnovejši žurnal! — Barvasti film »CRNI PAJK«.
Danes ob 16., 19 in 21.15 uri

Društvo »Dom visokošolke« priredi 22. t. m. ob 20. v Kazini akademijo s plesom. Vabila so razposelana. Reklamacije se sprejemajo v Domu visokošolk, Gradšču 14/1.

Prijava biciklov. Uprava policije poziva vse lastnike biciklov, da prijavijo za leto 1938 svoje bicikle v zakonito predpisanim roku, to je do 28. februarja. Letos se bo v smislu razpisa banske uprave izvedla nova registracija biciklov in se bo vsakemu lastniku bicikla dodelila nova tablica. Za prijavo biciklov je uporabiti izključno le predpisane tiskovine, ki se dobe na vseh tuk. policijskih stražnicah za ceno Din 1, nova evidenčna tablica pa stane Din 8. Da se prihrani strankam pota in čakanje se bo vršila prijava biciklov za področje uprave policije na vseh policijskih stražnicah v naslednjem redu: januar: 25. torek za evid. št. 1—2.000, 26. sredo za evid. št. 2.001—4.000, 28. petek za evid. št. 4.001—6.000, 29. sobota za evid. št. 6.001—8.000, 31. ponedeljek za evid. št. 8.001—10.000; februar: 3. četrtek za evid. št. 89.001—91.000, 4. petek za evid. št. 94.301—95.300, 5. sobota za evid. št. 99.401—100.000, 7. ponedeljek 111.001—112.500, 8. torek 112.501—114.000, 9. sredo 116.001—117.500, 10. četrtek 117.501—118.000, 11. petek 118.001—119.000, 14. ponedeljek 138.001—139.500, 15. torek 139.501—141.000, 16. sredo za evid. št. 159.001—160.500. Stranka mora predložiti na policijski stražnici svojega bivališča prijavo, državni kolek za Din 5, prometno knjižico in dosedanje evid. tablico, naker se stranki potrdi prejem prijave v prometni knjižici ter izda nova evid. tablica. Opozarja se, da je vožnja z biciklom kazniva, ako evid. tablica ni plombirana. Zamudniki, ki ne bodo prijavili biciklov v določenem roku, bo zadel kazen.

Negroča v gozdu. Z Rakitno so večeraj pripeljali v ljubljansko bolnišnico 16-letnega posestnikovega sina Antona Korošca. V gozdu je pri nevarnem delu zlomilo levo nogo.

Beli Jorgovan film nepozabne pesmi in lepote, ki pomeni za Ljubljano rekord navdušenja, predvaja kino Matica danes nepreklicno zadnjikat ob 16., 19. in 21.15. uri. Ne zamudite!

Vsi se pripravljajo

da bodo popolnoma razumeli film »Dobra zemlja«, ki bo v prihodnjih dneh predvajan v Ljubljani, v kinu Matica.

Roman slavne ameriške pisateljice Pearl S. Buckove

„DOBRA ZEMLJA“

v katerem je pisateljica, ki je živila več let na Kitajskem, podala verno sliko Kitajske in življenje Kitajcev, je danes najbolj aktualna knjiga v Ljubljani. Vsakdo hoče čitati knjigo, da bo vse lažje in boljše sledil filmskim posnetkom in dejanjem, saj so po tem romanu ustvarili ta vefilm.

Roman »Dobra zemlja« se dobi v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani — Selenburgova ul. 3.

Gerje Hivali ki jo ima v oblasti topi krutež, še posebno, če so ne zaveda več svoje krutosti. Tako nam poroča Matičelj Sredi mesta sam ozaoval brezstranskega voznika, ki je neusmiljeno pretepel ubogega konja zgolj zato, ker je bil voz prenašalca s premožom, da ga žival ni mogla spredati in se privezava tudi ni znała braniti pred udarci. Ko je od nekoder prišel stražnik, so se celo znašli nekateri, ki so branili voznika, češ da je konj vsega kriv, ker je len in se mu ni zljubilo vleči. Sam pa sam bil priča, da žival ni mogla niti z najskrajnejšim naporom premakniti voza z mesta. Ponavljajo se v našem mestu prizori trpinčenja živali. Temu je treba odločno napraviti krajši val. — Otrskoti ringaraja. Kakor druga leta to tudi letos rajala naša mladina in to na pustno nedeljo popoldne. Maniča mislite že sedaj, kako boste razveselile svoje maličke z izro. plesom in rajanjem.

Poizkusno kuhanje na električnem žvežu bo danes ob pol 17. v prostorih Zveze gospodinj. Gradšču 14.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Vremenska poročila

Dozvedno vreme v januarju po stoletnem kolektarju. Dan je dolg 8 ur, 25 minut do 9 ur 26 minut

S. 19. Kanut Hranimir	hladno
C. 20. Fabijan in Sebastijan	jasno in mrzlo
P. 21. Neža Janja	mrzlo, vetrovno, meg
S. 22. Vincenc Vinko	
N. 23. Alfonz Z. krajec ob 9.9	jasno, zelo mrzlo
P. 24. Timotej	
T. 25. Spreob. Pavla Tatjana	silno oster mraz
S. 26. Polikarp Vsevlad	
C. 27. Jan. Zlat. Slavoja	
P. 28. Egidij Julijan	mešno, vetrovno
S. 29. Fran. Sal.	
N. 30. Martina	
P. 31. Peter Nol. 20. jeb 14.35	zelo oster mraz

Dolga leta Ljubljana ne bo videla tako ogromnega, monumentalnega filma!
Poročnik indijske brigade
O tem so si edini vsi tisti množični, ki so v zadnjih 4 dneh videli vefilm Zanimanje je ogromno! Vstopnice si nabavite v predprodaji!
Brez vsakega podaljševanja, nepreklicno samo še danes in jutri!
KINO UNION, Telefon št. 22-21 Predstave ob 16, 19.15 in 21.15

Fénovo vreme in Ljubljanska kotlina

Pomen vpadajočega južnega in severnega suhega vetra za naše vreme

V naših krajih imamo čisto priliko opazovati izmenjavanje toplih zračnih plasti z juga s hladnimi, ležečimi na severu. To izmenjavanje povzročajo največkrat depresije, ki se vrste v kratkih razdobjih druga za drugo in pri potovanju v običajni smeri od zahoda proti vzhodu ustvarjajo v naših krajih najrazličnejša vremena.

Močne depresije — poldneva nizkega zračnega pritiska — pojavljajo se v bližini Islanda, srkajo vase zrak. Njihov vpliv sega daleč na jug, tja do Sahare in še delj, odkoder se valji topli zrak preko Sredozemskega morja in naših krajev dalje na sever. Ta veter ima pri nas južozahodno smer in je znan pod imenom široko. Razumljivo je, da nosi s seboj zelo vlažen zrak, v višinah od 1400 do 3000 m navadno prenašičen z vlago, tako da se v teh legah pojavljajo težki vodeni oblaki.

Ob izrazitem širokalem vremenu se posebno v zimskih mesecih ozačuje pod vplivom vetrov tudi pri tleh močno segreje, temperatura se v nižinah dvigne do 10 stop. C in še več. Sneg se vidno topi in temperatura nad 0 stopen C imamo celo do višine 3000 m. Planine se ob takem vremenu vedno zavijejo v megle, ki jih izenajo viharji južozahodni vetrovi in povzročajo pozimi v malo višjih legah proti jugozapadu nastoje, več centimetrov dolgo ivje. Spodnja meja megle — oblaka — se raz-
povešča v višinah 1000 do 1700 m in je po-

noči in pozimi nižja kakor podnevi in poleti. Zanimivo je pri močnem širokalem vremenu tudi destvo, da se včasih nebo po deževnem vremenu, kljub neusmiljenim vetrovom v višinah, naglo skoro popolnoma zjasni, ozačuje postane čisto. Dviganje banueta lahko v takšem vremenu izletnike premoti in namestu navajalnih padavin se nalezajo stalno solončnega vremena.

Relativno zelo visoke temperature v nižinah povzročajo v tem primeru topli južni vetrovi, deloma pa tudi trenje in segrevanje zraka, padajočega raz gričev na južni strani nižin. Ta drugi vzrok ne pride v podelih južno Alp prav do veljave, je pa glavni činitelj segrevanja ozačja pri padajočem vetru lemu.

Za turizem je poznanje tega vzroka segrevanja ozačja zelo važno, posebno se zato, ker se morejo le na ta način dobro oceniti toplotne prilike v hribeh.

Premikajoči se zrak potuje pod najrazličnejšimi okoliščinami, med potjo lahko srejema toploto ali jo oddaja, lahko pa tudi ne. Premikanje zraka, kadar se na poti nič ne izpreminja množina toplote zraka, se imenuje adiabatično. Račun je pokazal, da se zrak ohladi za 1° C, če se adiabatično dvigne za 100 m; s tem da se dvigne, je namreč prišel v kraje z višjim zračnim pritiskom in se ohladi. Obvneto se zrak segreje, če se adiabatično zniža za 100 m. Tako se bo zrak tembolj ohladil, odnosno

Iz Celja

— **Celjski mestni svet** bo imel v petek 21. t. m. redno sejo. Na dnevnem redu so poročila odborov.

— **Gasilska akademija.** Prostovoljni gasilski četni Celje in Gabejce sta priredili v nedeljo popoldne v veliki dvorani Narodnega doma akademijo v počastitev rojstnega dne gasilske pokroviteljice Nj. Vis. kraljeviča Tomislava. Po pozdravu državnih zastav z državno himno je starešina župe g. Konrad Golgranc v slavnostnem govoru očrtal namen, nalogo in dolžnosti gasilskih organizacij. Po priložni deklaraciji pred sliko Nj. Vis. kraljeviča Tomislava so člani celjske gasilske čete učinkovito podali živo sliko. Moški žur kulturnoprosvetnega odseka gasilske čete je pod vodstvom g. Dečmana skladno zapel štiri pesmi, orkester železničarske godbe pa je pod vodstvom kapelnika g. Petermana lepo izvajal dve skladbi. Zatem je prosvetni odsek gasilske čete vzporedno izgovoril št. Pristovska »Ljubezben do bližnjega« v režiji g. Vernika in žel burno dobovanje. Gasilska akademija je bila dobro obiskana in je dosegla zelo lep uspeh.

KINO METROPOL

predvaja danes ob 16.15 in 20.30 film: »PARISA«, ki prikazuje veliko ljubezben pariškega šoferja do svoje hčerke in do svojega mesta. (Harry Baur).

— **Umrla je** v ponedeljek v Trnovljah ga. Ursula Hladinova, mati trgovca g. Valentina Hladina. Pokojno so prepeljali na Dobje pri Planini, kjer jo bodo danes ob 10. položili k zadnjemu počitku. Pokojni bodi ohranjen blag spomin, svojem naše iskreno sožalje!

KINO UNION

prikazuje danes ob 18.30 in 20.30 film: »BOZIVLJANI ENE NOCI«. V glavni vlogi CHARLES BOYER in Jean Arthur.

— **Dve žrtvi napadalec.** Pri Sv. Miklavžu nad Laškim so v ponedeljek zvečer neki fantje napadli 24-letnega delavca Franca Pečnika z Velikega širja pri Zidanem mostu. Eden izmed napadalec je zabol Pečnika z nožem v levo nogo. — Na Groblji pri St. Pavlu pri Prebodu so pred dnevi neznan moški napadli 27-letnega krojača Ludvika Juga z Brega pri Polzeli in ga tako pretepli, da so mu zlomili desnico. Oba poskodovalca se zdravita v bolnišnici.

Iz Maribora

— **Drugi uspehi češki večer** v Ljudski univerzi. V ponedeljek je predaval ob lepi udeležbi češke kolonije ter ostalih prijateljev bratov Čehov prof. Jan Sedivy o zanimivem in aktualnem vprašanju: Kako so Čehoslovaki rešili, oziroma kako rešujejo manjšinski problem. Po kratkem uvodnem govoru predsednika Ljudske univerze g. inž. Kuvkova je predavatelj orisal predvojno in povojno stanje narodnih manjšin v Evropi. Svoja izvajanja je podprl s statističnimi podatki. Prešel je nato na težko stališče bratske čehoslovaške države, ki ob rojstvu vsi svetovni vojni ni imela zgrajenega državnega aparata. Preko vseh teh okoliščin in težke gospodarske krize je pričela ustvarjati socialne zakone. Z duhovnimi vrednotami so si Čehi ustvarili pot do gospodarskih žil. Dala je svojim državljanom kruha in poskrbela za vzorno šolstvo za vse svoje narodne manjšine, med katerimi je številno največja nemška manjšina. Slovkom je dala avtonomijo v okviru države ter popolno svobodo, ki je bila že od početka vodilni princip čehoslovaške republike. Ustvarila je mirno sožitje, tako da so manjšine zastopane tudi v parlamentu.

— **Odklikovana zaslužna kamniška gasilca.** Ob navzočnosti zastopnika vojske garnizonarja podpolkovnika Masičca, župnega starešine S. Kranjca in zdravstvenega inšpektorja Dr. Jurčka je bil te dni v občinskih prostorih v Kamnici redni občni zbor kamniških gasilcev, ki ga je otvoril in vodil predsednik A. Vek. Pri volitvah je bil izvoljen pretežno dosedanji odbor. Ob zaključku občnega zbora sta bila odklikovana z zlato kolajno za dolgoletno, marljivo delovanje v četi gg. Hinko Zmave in Franjo Odlak.

— **Pravoslavni vernikom.** V soboto 22. t. m. ob polnočnici smrti cerkvenega poglavarja blagopokojnega patriarha Varnave bo ob 10. v vojaški kapeli zadušnica. Nadalje se obvešča parohijane moškega spola, ki so izpolnili 24. leto starosti, da te volilni imenik (seznam) izpostavljen na vpogled v parohijskih pisarni. Kerkova ulica 6 od 18. t. m. do vključno 1. februarja. Vso omenjeno dobo si ga morejo interese tudi ob uradnih urah od 11.—12. dneвно razen ob nedeljah in praznikih ogledati ter staviti event. pripombe na upravo cerkvene občine v Mariboru.

— **Zasedba v »Veroniki Deseniške.«** V jubilejni premieri »Veronike Deseniške« nastopijo poleg E. Kraljeve (v naslovni vlogi) Starčeve kot Jelisave, Nakrsta kot Friderika II in Groma kot Hermana II. v večjih vlogah se Rasberger kot vitez Jošt, Verodnik kot vitez Ivan, Gorinšek kot Bonaventura, Pavle Kovič kot Deseniški gospod. V ostalih vlogah je zastopano skoraj vse dramsko osebje. Odrsko glasbo je priredil kapelnik J. Jiranek.

— **Iz vrst gledaliških igralcev.** Na rednem občnem zboru mariborske sekcije Zdravnika gledaliških igralcev je bil izvoljen naslednji novi odbor: Pavel Rasberger, predsednik-tajnik, Milava Zakrainskova, blagajničarka, Edo Grom in Belizar Sanečnik, odbornika.

— **Studenški novice.** V četrtek 20. t. m. bo v studenški Ljudski univerzi predavanje o združništvu. Predaval bo prof. L. Bizjak. Tedenske slike. Brez vstopnine.

— **Ekonomski tečaj Ljudske univerze,** ki je v postojni Trgovske akademije, je dosegel do važnega gospodarskega sodobnega vprašanja, k valutamno problemu. V sredo 19. t. m. ob 20. predava g. Franjo Tavčar, blagajnik Narodne banke, o denarju.

— **Tatovi žrtve** držnega žeparja je postal brivski pomočnik Rihard Lakner, ki mu je izginila iz žepa denarnica s 334 dinarji gotovine. — Neki delavec si je v zdravniškovi predstvi tukajšnjega ambulatozija OUZD ovil rjuho okoli trebuha in nato izginil. Napravilo so pri njem hišno preiskavo in našli ukradeno rjuho. — V zvezi z velikimi tatvinami na škodo prevoznika Jereba, o čemer smo že izbržno poročali, so doznali, da je bil glavni krivec 42 letni šofer Albert Mesarič, ki te nekatere tatvine že priznal.

— **60 delavcev na osv. Voenu delavstvu** je bilo odpovedano v tukajšnji livarni Pengg v Motarjevi ulici. Prizadeti je 60 delavcev. Kakšni so razlogi za odpoved, ni znano. Kakor smo poročali, je tukajšnja policija nedavno izgnala iz naše države komercialnega ravatelja Barbatscha, pretekli teden pa je moral zapustiti Maribor tudi poslovodja Sedlaček, ki je tudi avstrijski državljan.

— **Rdeči petelin pri svatbi.** V Zgoranjem Hlapju pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah je imel posestnik Ivan Raininger poroko. Ko so številni gostje sedeli pri večerji, je nenadno nastal v gospodarskem poslopiju požar, ki se je razširil tudi na hišo. Gasilci niso mogli gasiti, ker je primanjkovalo vode in tako sta obe poslopiji pogoreli do tal. Škoda znaša nad 40.000 din. Domnevajo, da je podtaknila zlobna roka.

Iz Šoštanj

— **Občni zbor šahovskega kluba.** Šoštanjski šahovski klub je imel zadnji petek svoj 8. redni občni zbor, ki ga je vodil klubov predsednik g. Robiničak. Tudi v lanskem letu je ta edina šahovska šahovska organizacija smotrno in uspešno propagirala kraljevsko igro. Poleg rednih šahovskih večerov in sestankov je klub priredil dve tekmi: s Slovenjgradcem in klubom »Savinjo« iz Gornjesavinjske doline. Obe je odločil v svojo korist v razmerju 18:16. Po poročilih funkcionarjev je občni zbor kritično premočnil lansko leto v pogledu klubove delavnosti oziroma nedelavnosti ter določil obsežen program za tekoče poslovno leto. Te dni se prične prvenstveni klubov turnir za leto 1933. Glede na prijave vseh najmočnejših šoštanjskih šahistov in popolno organizacijo vodstva obeta ta turnir mnogo zanimive in napete borbe. Pri volitvah je bil izvoljen odbor: predsednik Robiničak, podpredsednik Premelj, tajnik Scharner, blagajnik Movh, gospodar g. Kocjanec, odborniki: Weingerl, Lorbek in Arana.

Iz Ptuja

— **Zvočni kino Ptuj** predvaja v sredo 19. in četrtek 20. t. m. obakrat ob 20. film »Simfonija ljubezne«, za dodatek pa Alfa kulturni film.

Iz sodne dvorane

Ljubljana, 18. januarja.

V vlogi tajnega agenta je izsiljeval

Pred malim kazenskim senatom sta se danes dopoldne zagovarjala Ludvik Stravs, delavec s Primskovega pri Kranju, in njegova žena Fanika. Faniko je dolžila obtožnica, ki jo je zastopal državni tožilec dr. Pompe, da je možu predrugačila njegovo delavsko legitimacijo, v katero je napisala, da je lastnik legitimacije tajni policijski agent. Poleg tega pa jo je dolžila obtožnica, da je lažno s podpisom svojega šefa potrdila, da ji je šef kupil žimnico in ji posodil 1.000 din. Te Fanikine pregrehe so služile njenemu možu, da je z lažno legitimacijo izsiljeval denar od ljudi, ki so imeli z grehi obteženo vest. Obtožnica je nastevala, da je Ludvik najprej pregovoril svojo ženo, da mu je izstavila legitimacijo, potem pa je s to legitimacijo »operiral«. Najprej je v septembru lani zapretel Heleni Golorejevi v Volkmen, da jo bo ovdalil zaradi prepovedane prodaje saharina, če mu ne da 1.000 din nagrade. Tako je iz nje izsilil najprej 1.500 din, kasneje še 2.000 din. V Stari Loki in v Volkmen se je pokolil Terezija Mačkove iz izobilja od nje 1.000 din pod pretvezo, da bo v kazenskem postopanju, ki je teklo proti njej zaradi tihotapstva saharina, vse tako izpeljal, da bo zanjo dobro. Golorejevi pa se je legitimiral kot tajni policist, za kar je dobil poldrug kg saharina. V šenčurju se je proti Mariji Vrečkovi in v Hotemazah proti Matildi Mandelčevi delal, kakor da bi hotel kupiti od njih saharin. Ko sta ga po pokazali, ga je z lažno legitimacijo kar lepo zaplenil.

Sodba: Fanika na 1 mesec in 10 dni strogega zaporu ter na 360 din denarne kazni, toda le pogojno za dobo 2 let, Ludvik pa se bo moral pokoriti 1 leto in 3 mesece v strogem zaporu, in izgubi častne državljanske pravice za dobo 3 let.

Star grešnik je bil v »pravni zmoti«

45 letni čevljarški pomočnik Valentin Kokalj se je zadnje čase posvetil poklicu voznika. V dolgih letih mu je uspelo, da je spravil vs potrošno privatno in kazensko zgodovino že okrog 18 težjih in lažjih kazni, in kakor je bil zvest starim avstrijskim kazenskim paragrafom, tako je ohranil svojo zvestobo tudi novim, jugoslovanim. Pogosto si je že preskrbel stalno bivališčec v teh in onih zaporih.

Tako zanj skoraj ni pomnilo mnogo, da je aprila lani v Ljubljani vzel iz župe Ivana Cimpermana železno dvigalo, ki je bilo vredno okrog 500 din. In ker je bil voznik, ki se je vozil okrog z vozom, tudi nikomur ni bilo sumljivo, če ga je imel in če ga je hotel prodati. Ko pa so Valentina zasledili, da je bil on ne le prodajalec, ampak tudi tat pogrešanega dvigala, so tudi ugotovili, da se Valentin ne bi smel sprehajati po Ljubljani, ker je bil iz ljubljanskega okolisa izgnan že l. 1922. za nedoloten čas. Izgon je obveljal in nihče, tudi sam Valentin, ni dregnil vanj, da bi ga bili preklicali.

Zdaj sč je moral zagovarjati zaradi tatvine in zaradi prestopka po čl. 15. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Odkrito je priznal sodnikom tatvino dvigala, glede prestopka proti odloku policijske uprave pa se je zagovarjal, da mu ni bil poznan, češ da je vedel le za to, da so ga za 1 leto postavili pod nadzorstvo. Čeprav je bil Valentin res lahko že v pravni zmoti, kakor je omenil njegov branilec dr. Skaberne, ker je od izгона poteklo že 16 let in bi si mogel misliti, da je tisti izgon že izven veljave, je njegova pri sodišču v novembru podana izpoved priča, da se je izгона zavedal. Sodišče ga je torej v celoti obsodilo na najmanjšo kazen 5 mesecev in 5 dni strogega zaporu in na 3 letno izgubo častnih državljanskih pravic. Kazen je Valentin tem rajši sprejel, ker mu je bil vanjo vstet tudi 3 mesečni preiskovalni zapor.

Gospodarstvo

Povečan dobiček Narodne banke

Zaradi znatno povečane dotacije rezervnega fonda se delež države na dobičku ni dvignil

Narodna banka je sestavila bilanco s računom izgube in dobička za preteklo leto. Glavne bilančne postavke so že znane, saj se ujemajo s postavkami iz poslednjega lanskega izkaza od 31. decembra. Zato se v naslednjem omejujemo na podatke iz računa izgube in dobička.

Čisti dobiček 56,5 milijona Din

Čisti dobiček Narodne banke se je v lanskem letu ponovno znatno dvignil in je izkazan v višini 56,5 milijona Din nasproti 41,0 milijona Din v prejšnjem letu in 33,7 milijona Din v letu 1932. Povečanje čistega dobička pa se letos v celoti porabi za večje dotiranje rezervnega fonda, kamor se preodkaze 17,5 milijona Din nasproti 2,1 milijona Din v prejšnjem letu, tako da ostaneta delež države na dobičku v višini 14,7 milijona Din in čisti dobiček za razdelitev dividende v višini 24,27 milijona Din nespremenjena in bo Narodna banka, kakor v prejšnjem letu izplačala delničarjem nespremenjeno dividendo v višini 400 Din na delnico. Gibanje čistega dobička, dotacije rezervnega fonda, deleža države na dobičku in dobička za delničarje je bilo zadnja leta naslednje (v milijonih Din):

Čisti od tega odpade na:	dobiček dotacija delež dobiček rez. fonda države delničar.			
1930	64,5	38,7	25,8	
1931	95,2	2,3	56,4	37,5
1932	24,0	1,2	4,2	18,6
1933	26,2	2,3	4,9	19,0
1934	33,1	1,7	9,8	21,6
1935	33,7	1,7	10,2	21,8
1936	41,0	2,1	14,7	24,3
1937	56,5	17,5	14,7	24,3

Kakor nam kaže gornja primerjava je letos dotacija rezervnega fonda skoraj 10 krat večja nego v prejšnjih letih in gre, kakor rečeno, ves presežek dobička v primeri s prejšnjim letom v rezervni fond, tako da se tudi delež države na dobičku ne poveča. Po zakonu o Narodni banki mora znašati dotacija za rezervni sklad najmanj 5% dokler ta rezervni sklad ne doseže 300 milijonov Din. Prekomerna dotacija rezervnega sklada v višini 31% čistega dobička gre torej predvsem na škodo državnega deleža na dobičku, čeprav bo ta povečana dotacija rezervnega sklada prišla deloma v korist države, ker bo Narodna banka za ta znesek povečanega rezervnega sklada kupila državne papirje (vendar pa ostane rezervni sklad last Narodne banke). Z novo dotacijo se je vrednost državnega sklada povečala na 199 milijonov Din pri glavnici v višini 180 milijonov. Delež države na dobičku v višini 14,7 milijona Din se po zakonu uporabi za odpis državnega dolga pri Narodni banki. Posamezne najvažnejše postavke dohodkov iz računa izgube in dobička so bile v zadnjih letih naslednje (v milijonih Din):

Dohodki od:	1933	1935	1936	1937
esk. obresti	122,6	82,7	73,9	72,2
lomb. obresti	24,0	16,8	15,4	15,1
vred. papirjev	—	3,2	4,5	8,7
depojev v inoz.	2,1	1,6	1,2	2,6
odpisanih terj.	5,8	8,9	11,6	8,9
raznih poslov	8,8	15,8	15,8	28,7

skupni dohodki 163,3 129,0 122,4 136,2

Dohodki od eskontnih in lombardnih obresti so tudi lani za malenkost naraščali, narasli pa so dohodki od vrednostnih papirjev in od depojev v inozemstvu (devize). Dohodki od že odpisanih terjatev so bili nekoliko manjši nego lani. Predvsem pa so narasli dohodki od raznih poslov, in sicer na znatno vsoto skoro 29 milijonov Din. Tu gre predvsem za dohodek od razmeroma visokih pristojbin, ki jih

Finančne težave dobrodelnih organizacij

Pri nas je dobrodelno prostovoljno socialno in zdravstveno uveljavljanje posemestnikov in za družtev zelo razvito in mnogostransko. Zal, nimamo nikjer zbranih števil, ki bi nazorno pokazale, kako važno postavko tvorijo v našem socialno-kulturnem življenju dobrodelne organizacije. Vemo, da posluje v vsakem pomembnejšem kraju po več karitativnih organizacij, ki se po svojem programu skušajo uveljavljati v najrazličnejših smereh. Nekatera društva pazijo v prvi vrsti na zaščito mladine, druga se zopet bolj zanimajo za zaščito mater in dojenčkov, ubogim slepecem je posvečena primerna skrb, za bolnike se je v zadnjem času intenzivirala privatne iniciative požalca, veliko pa je številno onih društev, ki se uveljavljajo v splošni socialni zaščiti in brigi potrebnih. Tudi športne organizacije imajo samo telesno-vzgojnega pomena in namena. One prinašajo svoj delež tudi k naši splošni kulturi, k plemenitemu izoblikovanju našega družabnega življenja in so dolžne paziti za zdravstvene probleme svojega članstva.

Zal pa moramo omeniti, da je karitativno delo vse preveč osredotočeno v mestih in industrijskih krajih, dočim široko podelžaje tega organiziranega skrbstva ne pozna, ali pa ga pozna v prav omejenem obsegu. Ni dvoma, da vlada v naših vseh, ako mislimo zlasti na Haloze, Belo krajino in Suho krajino, tu pa tam večja ravnščina in potreba kakor v mestih in industrijskih krajih. Prehrana otrok je skorajno slaba, alkohol opravi svoje, etanovajnske prilike so dalše pod sistemom kletnih stanovanj ali barakov moralno življenje v družinah ni vedno na višku. Karitativna društva bi na vseh našla široko polje uveljavljanja. Vasi nimajo socialnih delavcev in zato je to delo v vseh zamarnjeno. Toda pri dobri volji moremo tudi naši slovenski vasi dati to kar karitativnem pogledu tako nujno potrebuje.

Dobrodelne organizacije, h katerim lahko pričevamo tudi naša gasilska društva, so morajo boriti z velikimi materialnimi težavami. Ovire, ki leže na poti so ogromne. V društvih navadno delujejo ene in iste osebe, ki se z leti utrudijo, finančno vzdrževanje karitativnih društev sloni po pretežni večini tudi na ramah skromnega števila posemestnikov. Subvencije iz javnih blagajin so skromne, večih dane po političnih motivih. Razne prireditve in včasih prinašajo vidnejše finančne uspehe. Karitativna društva bi morala v finančno krepkih in industrijskih podjetjih imeti najjačje oporo in največje bodrilo za delo. Poznamo podjetja, ki te dolžnosti razumijo in jih hočejo izpolnjevati. Pri teh finančnih sklopih karitativna dru-

Narodna banka pobira v kilirinskem prometu

K gornjim številkam je treba še pripomniti, da so bili dohodki od obresti leta 1933 v resnici okrog 150 milijonov Din, izkazan pa so bili le v višini 122,6 milijona Din, ker je Narodna banka v naprej odobila od obrestnih dohodkov izdatke za obresti za tako zvane revolving kredite v inozemstvu, ki pa so bili v januarju 1933 likvidirani. Tež okolnosti je pripisati, da se izkazani dohodki od diskontnih obresti od leta 1933 navzlic znižanju eskontne mere od 7,5 na 5% in zmanjšanju portfelja navidezno niso mnogo skrčili.

Odpisi sumljivih terjatev

Ko je nastopila kreditna kriza, se je pri Narodni banki že l. 1932. izkazala izredno velika potreba po odpisih, čeprav bi moral biti posil novčanih banke taki, da so izgube praktično izključene. Tudi v bilanci za leto 1937. je morala Narodna banka odpisati še nadaljnjih 10,1 milijona Din sumljivih terjatev. Te postavki stoji nasproti le dohodek v višini 8,9 milijona Din, kolikor je Narodna banka lani izterjala od terjatev, ki so bile že odpisane, v tej postavki pa so tudi izterjani eksekucijski stroški. Pregled odpisov sumljivih terjatev in dohodkov od že odpisanih terjatev (skupaj z izterjanimi stroški nam kaže naslednja primerjava (v milijonih Din):

odpisi sumij. terj.	izterjane sumij. terj.	
1929	9,7	—
1930	6,9	—
1931	11,3	0,7
1932	50,8	0,3
1933	63,1	5,8
1934	32,8	6,4
1935	32,0	8,9
1936	14,6	11,6
1937	10,1	8,9

skupaj 230,8 42,6

Od leta 1929. torej v zadnjih devetih letih, je morala Narodna banka na sumljivih terjatih odpisati ogromno vsoto 230,8 milijona Din. Od odpisanih terjatev pa je v istem času naknadno izterjala skupaj s stroški in obrestmi 42,6 milijona Din, tako da znaša dejanska odpisana izguba 188,2 milijona Din. Pri teh ogromnih izgubah je značilno, da odpadejo skoro v celoti na področje beograjske centrale, medtem ko n. pr. pri ljubljanski ali pri zagrebški podružnici v vseh teh letih ni bilo skoro nobenih izgub. Odpis teh izgub je šel vsa zadnja leta predvsem na škodo državnega deleža pri dobičku, tako da je prav za prav vsoto to ogromno izgubo končno plačala država, ki je v letih krize dobivala le malenkostne zneske kot delež na dobičku. V najnovejši bilanci pa bi bil državni delež na dobičku mnogo večji, če ne bi Narodna banka 31% doseženega čistega dobička preodkazala rezervnemu fondu. Kakor se zdi, je v pogledu dotiranja rezerv zakon o Narodni banki pomanjkljiv, ker nikjer ne omejuje dotacije rezervnemu fondu, tako da lahko Narodna banka z večjo dotacijo rezervnega fonda okrne državni delež na dobičku.

Od ostalih postavk med izdatki pri računu izgube in dobičke je omeniti predvsem administrativne stroške. V teh stroških so vsebovane tudi tanjeme upravnemu svetu, ki o bile do l. 1931. ločeno izkazane. Administrativni stroški so se lani ponovno dvignili na 57,4 milijona Din nasproti 56,2, in 51,8 v zadnjih dveh letih. Glede na večji dobiček je Narodna banka povečala tudi amortizacije na 11,6 milijona Din nasproti 8,5 in 9,9 milijona Din v zadnjih dveh letih.

Štva zopet zadenejo na oviro davčnega značaja

Po veljavnem zakonu se obdavčuje vse podpore in vsa darila podjetij lastnim namencem in pa tudi vsem drugim posemestnim osebami ali organizacijam. Zaradi tega se podjetja branijo večjih subvencij v karitativne namene in uporabljajo dohodeke bolj za potrebe produkcijskega značaja. Razumevanje podjetij za socialne potrebe okolice bi bilo gotovo večje, ako državna fiskalna politika ne bi tlačila k tom zabezno socialno in zdravstveno delovanje. Pravilno bi bilo, da bi državna politika intenzivno in kar največje podpirala privatno inicijato na polju karitativnega skrbstva, ker je dokazano, da je tako skrbstvo pogosto učinkovitejši kakor prizidevanje državne socialne ali zdravstvene politike in ker tako skrbstvo mobilizira mnoga sredstva, katerih davčna politika ne more zajeti. Predpisi, ki obdavčujejo donjate podjetij v socialne ali zdravstvene ali kulturne namene so zastareli. Novejši zakoni imajo nasprotno tendenco: vzbuditi in bogatejših ljudih misel za ljudske socialne in zdravstvene potrebe. S tem smislom raste splošna kultura: na kateri mora država imeti prvenstveni interes.

Gospodarska etika je popustila, državna finančna politika se ima boriti z mnogo manj težavami, davčni dohodki so večji, zato ni vzroka, da nekateri najbolj konservativni in nesocialne predpise zakona o neposrednih davkih noveliramo po tendencah moderne davčne zakonodaje.

Dr. Joka Bohinjec

Petrošnja cementa v Jugoslaviji

Po podatkih jugoslovenske cementne industrije se je lani potrošnja cementa v naši državi povečala na 380.000 ton nasproti 325.000 tonam v prejšnjem letu, tako da znaša povečanje točno 20%. Povečanje potrošnje pa je nastalo predvsem zaradi številnih javnih, zlasti pa cestnih del, medtem ko se potrošnja v stavbarstvu zaradi visoke cene cementu ni v večji meri dvignila. Povečani domači potrošnji pa stoji nasproti prav občutno zmanjšanje izvoza. V prvih 11 mesecih lanskega leta je znašal izvoz le 179.000 ton nasproti 273.000 tonam v 11 mesecih prejšnjega leta in 446.000 tonam v 11 mesecih l. 1935. Navzadovanje izvoza je nastalo predvsem zaradi zastoja izvoza v Italijo. Domača potrošnja in izvoz sta se v zadnjih letih gibala takole (v 1000 tonah):

domača potrošnja	izvoz	
1931	475	418
1933	292	358
1934	261	421
1935	313	472
1936	325	303
1937	380	200

Domača potrošnja cementa navzile znatno povečanju v zadnjih treh letih št hudo zaočeta za letom 1931., ko je dosegla rekordno višino 475.000 ton (v letih pred krizo se je gibala na višini preko 400.000 ton). Povečanje domače potrošnje za 20% pa ni moglo nadoknaditi izpadka pri izvozu.

Gospodarske vesti

— **Davek na poslovni promet** pri klanju živine. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal pojasnilo, ki pravi, da se po čl. 16. uredbi o skupnem davku na poslovni promet plača skupni davek za klanje živine pri občinski oblasti o priliki izročitve živinskega potnega lista odnošno o priliki izdajanja dovoljenja za klanje živine. Po uredbi je torej občinska oblast dolžna pobirati skupni davek od vsake osebe, ki občinski oblasti izroči živinski potni list in zahteva dovoljenje za klanje živine ne glede na to, v kakšno svrhu se bo zaklana živina uporabila. Za one osebe, ki koljejo živino izven klavnice brez dovoljenja občinske oblasti in ne da bi izročile živinski potni list, je za pobiranje davka pristojna davčna oblast.

— **Znate fluktuacije francoskega franka.** Nesigurnost, ki se je pojavila v francoski notranji politiki po demisiji Chau-tempove vlade, se kaže zadnje dni tudi v gibanju tečajev devize Pariz. Medtem ko se je v soboto deviza Pariz v Curihu okrepila na 14,54, je v ponedeljek zopet naglo zbrnila navzdol na 14,20, toda že proti večeru se je pričela znova dvigati in večer je bil v Curihu ob sklepu borznega sestanka zabeležen zopet tečaj 14,50. Fluktuacije je med soboto in torkom znašajo torej preko 2%. Francoska banka je v ponedeljek sklenila, da dopusti ponovno notiranje tujih deviz, toda le na podlagi nakupov deviz za plačilo uvoženega blaga. Banke pa je pozvala, naj prodajajo devize samo v onih primerih, kjer lahko ugotovijo, da gre za gospodarsko upravičene namene in ne za beg kapitala. Ta sklep Narodne banke v inozemstvu ni napravil dobrega vtisa, ker ustvarja nekako devizno kontrolo.

— **Česko-slovaška izvaža tuj hmelj kot češkoslovaški hmelj.** Prager Tagblatt poroča v nedeljski številki o ugotovitvah, ki jih je objavil list »Deutsche Landpost« o izvozu tujega hmelja pod češkoslovaško znamko. List primerja češkoslovaško statistiko z uradno statistiko hamburške banke in prihaja do zaključka, da je Češkoslovaška leta 1936. izvozila pod češkoslovaško znamko preko Hamburga v Ameriko okrog 22 tisoč stotov hmelja, ki ne more izvirati iz Češkoslovaške.

Borze

18. januarja

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski silniki v privatnem kliringu trgovali po 8,60. V zagrebškem privatnem kliringu po je bil promet v avstrijskih silnikih po 8,5950 (v Beogradu 8,5316), v angleških 8,5950 po 238 in v grških bonih po 29. Nemške kreditne marke so več nego dva meseca notirale nespremenjeno 14,00, in sicer z interv

Eden na oddihu pod francoskim soncem

Angleški znanjli minister sir Anthony Eden je preživel zadnjih štirinajst dni na francoski Rivieri, in sicer si je izbral za počitek mesto Grasse, kjer izdelujejo dišave

Zaklad v fotelju

Ček za 40 tisoč švicarskih frankov — Tapetnik si je prisvojil tuje valute, zdaj pa taji tatvino

V maju lanskega leta je umrl na Dunaju neki veletrgovec s koleci. Mož je bil zaročen in je zagotovil svoji zaročenki bodočnost na ta način, da ji je zapustil 50 tisoč šilingov v gotovini ter svojo opravo. V avgustu je dala zaročenka neki elegantni fotelju iz te oprave, ki je bil nekaj pokvarjen, tapetniku Andreju Majewskemu v popravilo. Naslednji dan je Majewski pokojnikovo zaročenko obvestil, da je odkril v fotelju po vsej priliki dragocen papir. Bil je to ček na ime neke švicarske banke. Glasil pa se je na neko drugo osebo, zato je tapetnik pokojnikovi zaročenki izjavil, da ji papirja ne izvohi osebno v roke; oddal ga je policijskemu uradu za najdene predmete in je še dejal, da reflektira na najdenino. Ko so na podlagi tega papirja odprli safe dotične švicarske banke, so ugotovili, da je vseboval obilgacije v vrednosti 40.000 švic. frankov, pa še manjšo vsoto v gotovini. Stvar bi se s tem končala, da se ni pokojnikova zaročenka med tem spomnila, da je pokojnik v njeni navzočnosti večkrat skrnil cele šope vrednostnih papirjev in valut v gube foteljev. Iz njegovega vedenja in izjav je bilo razvidno, da je moralo

biti v fotelju, kaj ga je prejel Majewski v popravilo, poleg omenjene listine, še kaj dragocenega. Dokazov ni bilo, toda policija je tapetnika vendarle pozvala na zaslišanje. Njegova izpoved je bila negativna, toda potem je policija zaslišala tudi njegova pomočnika in ta sta po daljšem oklevanju priznala, da sta bila navzoča, ko je tapetnik odpiral fotelj in potegnil razen čeka iz njega še štiri ali pet tujih bankovcev. Med bankovci so bili tudi takšni, ki so se glasili n. pr. na 1000 Kč. Majewski, ki je ob tej najdbi izkiknil: »Sedaj smo bogati! Sedaj smo rešeni vseh skrbi!«, je zavrtel sam vzel, pomočnikoma pa je dejal, naj bi o tem molčala, češ, da si bo najdenec valute z njima »pošteno« delil. Res je odšel nekega dne v razne banke in tuje valute izmenjal. Za denar, ki ga je prejel, si je pred vsem kupil novo obleko, pomočnikoma pa je dal vsakemu manjšo vsoto, češ, da je za vse skupaj prejel komaj 600 šilingov. Ko so tedaj tapetnika trdo prijel, je začel prisegati, da se pomočnika lažeta in da razen čeka v fotelju ni našel ničesar. Moral je pa priznati, da si je novo obleko kupil, in dokazati so mu mogli tudi brez težave, da je v bankah menjaval valute. Izgovarjal se je, da je te valute prinesel iz Nemčije, kjer je bil na zborovanju narodno socialistične stranke v Nürnbergu, izgovarjal se je tudi, da živi zelo skromno in da je moral baš v zadnjem času zastaviti mnogo stvari. To je res, policija pa sumi, da je hotel s tem nalasč vzbujati vtis revnega moža. Vsekako so prepričani, da je moral v fotelju odkriti zelo visoke vsote, ki jih je potem skrnil bogve kam. Zato ga imajo kakor njegova pomočnika v preiskovalnem zaporu.

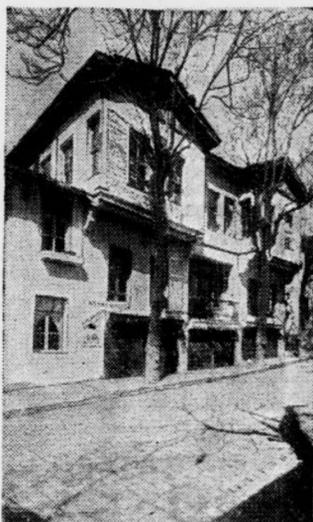
Grška novoporočenca v Avstriji

Gršid prestolonaslednik princ Pavel in njegova mlada žena princesa Friderika sta prispela v ponedeljek 17. januarja v Avstrijo, kjer bosta preživela del svojih medenih tednov na smučarskih terenih.

Dobra ideja

Danska pisateljica Karin Michaëlssova se nahaja trenutno na predavalni turneji po Zedinjenih državah in se zavzema za zavarovanje omoženih žen proti ločitvi zakona. Zavarovalne prispevke naj bi do poroke plačeval oče mladenke, po poroki pa zakonski mož.

Rojstna hiša Atatürka

Grška vlada je poklonila Atatürku hišo v Solunu, kjer je preporoditelj Turčije prišel na svet

Pričakovanje na Holandskem

Holandska prestolonaslednica še ni rodila, pa se je že vnel med dvornimi fotografi prepir, kdo bo prvi fotografiral novorojenčica. Zato si je izprosil pravo Bernhard, oče in spe od kraljice Viljemine dovoljenje, da bo on napravil prvi posnetek otroka. Dodatno k temu poročajo iz Haaga, da bodo oznanili rojstvo naslednika prestola šele ob 7. uri zjutraj naslednjega dne, če se bo otrok rodil med 10. uro zvečer in med 7. uro zjutraj.

Bodoči generali, admirali ...

Japonci vzgajajo svojo mladino samo v vojaškem duhu. Že v deški dobi pošiljajo svoje sinove v vojaške šole, kjer paradirajo v uniformah

Most čez Bospor

Turška vlada je sprejela načrt za veliko zgradbo, ki bo zbudil zanimanje po vsem svetu. Čez Bospor naj bi se zgradil most, ki bo imel dolžino 2650 m. Del mosta bo v carigradski četrti Svete Sofije na evropskih tleh, drugi del bo počival na azijskih tleh v bližini železniške postaje Hajdarpaša. Ta postaja je začetek anatojske železnice. Stroške so preračunali na dvajset milijonov turških funtov. Most bodo zgradili v tri nadstropja. Po najvišjem nadstropju bosta tekla dva železniška tira, srednji trakt bo namenjen avtomobilskemu in tovornemu prometu, najnižji pa pešcem. Most se bo dvigal tako visoko nad gladino Bosporja, da bodo pod njim plule lahko tudi največje ladje.

Drama na polednelem Amurju

Neki sovjetski kmet je hotel s svojo ženo, štirimi otroki in živino preko zaledenelega Amurja pobegniti v Mandžukuo, kjer je imel sorodnike. Ko so bili begunci sredi ledovja, so ruske obmejne straže otvorile nanje ogenj iz strojníc. Starša sta se postavila pred svoje otroke, a kroglo so ju podrla kakor otroke same. Celó živino, ki je begala po ledu, so boljševiski grančarji postreljali.

„Beli jorgovan“

Ljubka Jeanetta MacDonaldova, ki poje v filmu »Beli jorgovan«, katerega se v Ljubljani ne morejo dovolj nagledati

Polet s pol letala

Drzno letalsko dejanje pilota Kašimure

O Japoncih pravijo, da niso preveč dobri letalci. Tega jim pa gotovo ne morejo oponašati, da bi ne bili pogumni. Tako je neki japonski letalski častnik te dni izvršil čudovito drzno dejanje. V bližini Sanghaja se je zapel v zračno bitko s številčno močnejšimi kitajskimi letali. V eno teh letal je nalašč zavozil s svojim letalom in ga treščil tako na tla. Pri tem je izgubil sam dve tretjini enega svojega krila, a mu je navzlic temu uspelo, da je letalo prepeljal do japonskega vojaškega letališča v Sanghaju, ki je bilo precej oddaljeno. »Med poletom«, je pripovedoval pozneje ta letalec, pilot Kašimura, »sem se ločil od ostalih aparatov svojega oddelka. Pet in dvajset kitajskih letal nas je napadlo, štiri med njimi so vzela mene na piko. Takoj sem izvršil manever, po katerem sem pri-

šel za sovražna letala in sem eno izmed teh odstrelil. Ostala tri letala so se vrgla nato iz treh različnih smeri proti meni in me neprestano obstreljevala. Zdelo se je, da ne morem, da bi jim mogel uteči. Nazadnje mi ni preostalo drugo, nego da sem se zaletel v najbližjega nasprotnika. To mi je uspelo. Sovražni stroj je treščil na tla, ker je izgubil vijak. Moje letalo je pri udarcu izgubilo dve tretjini enega krila, pa se je vendar še držalo. K sreči sta se ostala dva Kitajca umaknila. Moja načina boja jim je bil po vsej priliki preveč hud. »Polet s pol letala« je pilotu, kakor smo povedali, uspelo. Seveda pa je mogel pristati šele po petem poskusu in pri tem se je letalo postavilo na glavo. Vendar je drzni letalec ostal nepoškodovan.

Kanarček ji je rešil življenje Usodne posledice razkuževanja s cianovim plinom

Le malokdaj imajo majhni vzroki tako velike posledice kakor v tragikomični zgodbi ge. Bele Sipošove iz Budimpešte, ki ji je rešil življenje droben kanarček. V sosednem stanovanju so uničevali mrčes s skrajno strupenim cianovim plinom. Skozni razpoko v zidu je uhajal plin v stanovanje Sipošove, ki je bila legla k popoldanskemu počitku. Nemanadno jo je zbudilo prestrašeno čivkanje njenega kanarčka. Uboga živalca je prhutala s perutmi in gospa je takoj opazila, da nekaj ni v

redu. Vsa v skrbeh je vzela ptičko iz kletke in jo ponela v kuhinjo. Nekoliko trenutkov pozneje ji je postalo slabo in se je zgrudila nezavestna. Nje mož, ki se je kmalu potem vrnil, jo je našel na tleh, poleg nje pa mrtvega kanarčka. Reševalci so mlado gospo kmalu zbudili v življenje, pa je povedala, kaj se je zgodilo. Tedaj se je izkazalo, da je kanarček svoji gospodarici rešil življenje. Če bi bila Sipošova samo še nekoliko minut ostala v spalnici, bi je danes ne bilo več med živimi.

Politični sestanek v Budimpešti

Zastopniki Italije, Avstrije in Madžarske so se sestali v Budimpešti na politično posvetovanje ter so ugotovili soglasnost svojih nazorov. Od leve proti desni: Guido Schmidt, Daranyi, Schuschnigg, Ciano in Kanya

Neguš študira medicino

Is Londona poročajo, da se bavi neguš v svojem londonskem izgnanstvu s študijem medicine. Tudi njegov prednik cesar Menelik je bil izobeten poznavalec zdravilne vede, zaradi česar ga je medicinsko društvo v Parizu imenovalo za dopisnega člana.

Spomenik izumitelju saksofona

V belgijskem mestu Dinant bodo postavili spomenik tvorničarju glasbil Adolfu Saxu, ki je umrl 1. 1865. Sax je namreč izumil saksofon.

A NEKDOTA

Bivši avstrijski kancelar Dollfuss je prišel v nebesa in je iskal po nebeskih livadah pripravne družine, ki bi imela enake interese. Iskal je brez uspeha in ko je svojo žalost potožil sv. Petru, ga je ta poslal k Ponciju Pilatu, češ s tem se bosta gotovo dobro razumela. Dollfuss se je temu silno čudil, sv. Peter pa je pojasnjeval: »Saj sta imela vendar enak poklic. Tudi Poncij Pilat je bil prokurator rimske pokrajine, naseljene z židovskimi prebivalstvom.«

VSAK DAN ENA

»Kdo je pa bila tista ženska, ki te je pravkar nagovorila?«
»Prosim te, ne sprašuj me o tem, kajti če ne boš tiho, ji bom še moral povedati, kdo si ti...«

(©Tidens Tegrad)

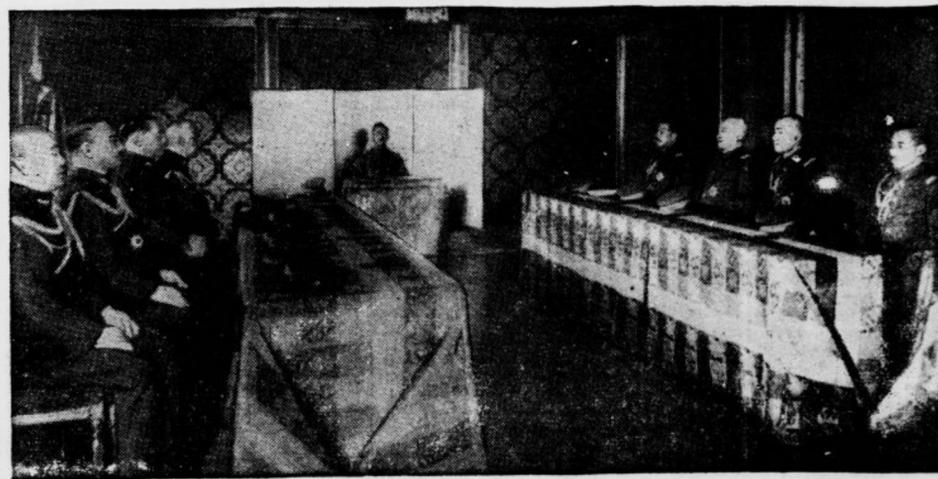
Največji letalski napad

Brezobzirne metode japonskega vojevanja

Največji letalski napad v zgodovini moderne vojne so izvršili, kakor je poročala te dni neka brzojavka, Japonci pred nekoliko dnevi na Južnem Kitajskem. Uporabili so 160 letal. To zračno brodogojje je sestajalo po dveh tretjinah iz težkih bombnikov, ostalo so bila lovška letala. Stvarna škoda, ki so jo Japonci naredili s svojimi bombami, je ogromna, in tudi število smrtnih žrtev je izredno veliko. Poročajo, da so na več mestih razdrli železniško zvezo med Hongkongom in Kantonom, na kilometre daleč so bila tla polna jam, ki so jih izgreble bombe. Sedaj ni to niti poznati, kod je vodila proga. Neki kitajski vojaški vlak, ki je bil poln ljudi, je zadelo deset bomb. Lahko si mislimo, da so ga te popolnoma razbile. Vojaške, ki so bežale iz vlaka, so japonski lovci zasledovali s strojnimi. Kitajcem pa je uspelo, da so pet japonskih letal sestrelili.

bile težko ranjene. Japonska letala so napadla v bližini Juenana tudi kitajski munijski vlak in ga z bombami pogrnala v zrak. Učinek eksplozije je bil tako silen, da se je poškodovalo tudi neko japonsko letalo, ki je letelo nizko in je moralo pristati. Več skupin japonskih letalcev je napadlo tudi trope ljudi, ki so bežale iz Kantona proti Hongkongu, na odprti cesti. Več sto oseb je pri tem padlo kot žrtev strojníc.

O tem napadu poročajo še naslednje podrobnosti: Japonci so napadli Kanton in celo vrsto drugih južnokitajskih mest. V samem Kantonu je bilo kakšnih 3000 človeških žrtev in škoda je neizmerna. Razen že omenjenega vojaškega vlaka so japonska letala napadla tudi osebni vlak, ki je vozil proti Kvantianu na sever. Prve japonske bombe so razbile lokomotivo in pet vagonov. Ostanek vlaka se je iztiril in razbitine so nadaljnje japonske bombe zažgale. V vlakcu je bilo pred napadom kakšnih 600 civilnih oseb. Kar jih je še ostalo živih, so se poskušile rešiti na bližnja riževa polja, toda pobesneli Japonci so jih zasledovali s strojnimi in pokosili. Od vseh potnikov so se rešile komaj tri ali štiri osebe in tudi te so

Kulturni pregled

Monografija o Emilu Adamiču

Glasbena literatura sodi med tiste strokovne panoge splošne slovenske književnosti, ki so še vedno sorazmerno ekonomsko razvite. Čeprav ima glasba v našem celotnem kulturnem prizadevanju dokaj vplivno mesto so knjige o glasbi pri nas redkejše kakor, postavimo, dela o likovni umetnosti. Nekaj strokovnih priručnikov, nekaj splošnih knjig, neko število po raznih revijah in zbornikih razmetanih razprav (nepreglednih, ker sploh še nimamo glasbene bibliografije) — to je domala vse.

Izmed splošnih del je največjega pomena Vurnikov »Uvod v glasbo«. Iz zgodovine naše glasbe so najpomembnejše razprave prvega slovenskega znanstveno izobraženega muzikologa dr. Jos. Čerina in v zadnjem času razprave Franceta Marolta. V revijah je raztresenih precej tehničnih donoskov, zlasti razprave dr. Mantuanija in za lokalno zgodovino važni esestavni mariborskega glasbenika prof. H. Druzoviča. Izbrpna in enotno sestavljena zgodovina slovenskega glasbenega življenja še ni našla pisca in ne založnika. Biografski oris naših starejših glasbenikov so bili prvi zbrani v že zdavnaj pozabljeni poljudni knjižici učitelja Fr. Rakuše. Glasbeno-publicistično delo novejših avtorjev je razmetano po listih in revijah. Večje monografije si obehmeta šele za prihodnost (Fosterstevja slovenstva je samo otela iz pozabe rokopijs poskusa take monografije iz peresa pokojnega dr. Fr. Mohoriča, muzikološko podprta študija o skladatelju »Gorenjskega slavčaka« se pa baje pripravljala). Brata Ipavca, Viktor Parma in mlajši še čakajo svojih monografij.

Nedvomno je bil Emil Adamič dobro izbran, da začne vrsto pričakovanih glasbenih življenjepisov. Knjiga prof. L. M. Škerjance »Emil Adamič. Življenje in delo slovenskega glasbenika« (Ljubljana 1937, založba Ivan Grohar, 240 strani 8°, s ilustracijami) je prvi primer, kakšne naj bi bile take monografije, ki se brez njih ne more harmonično razvijati nobena glasbena in sploh kulturna tradicija. Vedno se je treba ozirati tudi nazaj in takoj pogledi morajo imeti svoja osebna oporišča. Delo Emila Adamiča plodovito in mnogovrstno kakor le redkokatero pri nas, je tako da pomnožuje zaklad naše tradicije in hkrati dovoljuje aktualno zanimanje. Stal je kot dopolnilni in izvirni stvarjalec v dolgi, ko smo šele zoreli v pravo glasbeno življenje in bil je skoraj osrednja osebnost sedanjega doba, ko se je naše glasbeno življenje zagnalo v vseh smerah navzgor in ko se začela naša izvirna tvorba uveljavljati tudi v tujini. Zaradi teh svojih lastnosti je Emil Adamič hvaležna snov za pisca življenjepisne monografije.

Prav ta tesna bližina njegove žive osebnosti in toplota njegovega do smrti se razvijajočega stvarjalnega vzgona pa otežujeta pravo distanco in ovrta pisca pri osebni dokumentaciji, ki je popolna samo tedaj, kadar je iskrena in brezobzirna. Lucijan M. Škerjanc

jane se je polotil svojo nalogo s vso resnostjo in odgovornostjo muzika, ki se zaveda, da smo že prerasli plitvost diletantizma in zahtevamo, da imej tako delo objektivno vrednot. Naloga ni bila lahka: ne le zaradi pretesne bližine življenju in delu Emila Adamiča, marveč tudi zaradi težke preglednosti njegovega dela in zaradi njegovega kompromisa med idealom znanstvene monografije in potrebo poljudne knjige. Rezultat njegovega prizadevanja je spis, ki ga lahko mirno sprejmemo kot tehtno in v danih razmerah vzorno glasbeno biografsko publikacijo.

Po uvodu, ki osvetljuje splošen položaj naše glasbe in označuje razmere in dobo, iz katerih je zrasel Emil Adamič kot skladatelj, prehaja pisec k drugemu delu svoje monografije: Skladateljevo življenje. Opisuje Adamičevo mladost (1), službo (2), vojna leta (3) zorenje (4). V tretjem delu karakterizira pisec Adamiča kot človeka in značaj — karakteristika, ki ima mnogo svežih potez in ki utegne s pomembno retrospektivo, ki je ne bodo več motili oziri na leto in denar, dobiti še trdnjše, zaključuje slovesko poenotje poteze (kajti človek je vedno zmes svetlobe in sence, čemu es tedaj bati sence?) Četrty del je študija o glasbenem delu Emila Adamiča. Razvija analitična in sintetična študija o njegovi skladateljski rasti, umetniškem značaju, stilnih značilnostih in tvorcu razmahu. Pisec se bavi najprej z vokalnimi, nato pa s instrumentalnimi skladbami in citira vmeš tudi primere, ki bodo glasbeno izobraženemu čitatelju vedovno dobro došle »glasbene ilustracije«. Medtem ko je biografski del zgrajen na delno novem gradivu (korespondenca, podatki sorodnikov in znancev), sloni študija o Adamičevem delu na piščevem samostojnem, strokovnem študiju njegovih skladb; ta kakor omi del kažeta veliko prizadevanje in obsežno znanje, čigar rezultat pa bo lahko pravilno ocenis samo strokovna kritika.

Nekaj pa pogrésamo v tej smer vzhledni monografije: pisec je komaj omenil Adamičevo referentno, glasbenopublicistično delo, kakor da bi bilo brezpomemben in že danes nezanimiv mrtev del njegove javne dejavnosti. Pokojni Emil Adamič je napisal v listih in delno celo v revijah toliko esstavkov, da te strani njegovega dela nikakor ne kaže omalovaževati. O njegovih koncertnih in opernih kritikah, ki so razmetane po dnevnih in zato izročene pozabi, se lahko sodbje razhajajo. Ničje jih ne bo stavil višje, kakor sploh segajo takile dnevniki doneski dnevu in njegovim potrebam. Toda če jih vzamemo v celoti, so nemalo značilni izraz Adamičeve osebnosti, njegovih pogledov na glasbo in njegovega temperamenta. Pokojni Adamič je imel tudi se strani žilico: umel je svoja mnenja povedati iskrovito, zanosno in vseh prav duhovito; poznal je tudi ironičen in humoren stil, skratka: bil je v svojih stvarkih — Adamič. Naše dnevišnje recenzije niso vedno za evropski višini, poleg tega je bil pokojni Adamič kot recenzent izrazit impresionist, vzlic temu je tudi do njegove dolo tolikanj zanimivo in značilno, da bi mu moral prof. Škerjanc posvetiti več pozornosti.

Važen del monografije je podrobna Adamičeva glasbena bibliografija, ki jo je sestavil Slavko Kozelj (str. 145-218) z abecednim seznamom začetnih besed vokalnih skladb in z imenikom avtorjev besed. Veakako dragocen pripomoček za sleherni nadaljne proučevanje Adamičeve presnosti in edinstven pregled njegovega trenesnljivo plodnega dela! Po zaključni besedi prof. L. M. Škerjance sledi preglednica važnih dogodkov v življenju E. A. in rojstnik družine Adamič, ki ga je sestavil skladatelj brat Anton Adamič.

Tekstno vrednoto knjige izpopolnjujejo številne ilustracije v prilogah, ki pripadajo domala vsi Adamičevi »ikonografije«. Oprema je elegantna (ing. arh. Jože Platner), želel bi si samo papirja z nekoliko temnejšim (morda rumenkastim) tonom. Veakako se »prvi slovenski glasbeni življenjepis« častno uvršča med kulturno pomenljive slovenske knjige. —o.

Dr. Kugy, Pet stoletij Triglava

Zasluzni alpinist in planinski pisatelj dr. Julius Kugy, ki nam ga je z izborom spisov o slovenskih Alpah predstavila Planinska matica, je pravkar izial v graški Leykamovi založbi (Leykammer Verlag) zajeto knjigo »Fünf Jahrhunderte Triglav« (velika osmerka, 392 strani, 48 slik v globlinskem bakrotisku, stane vez. v platno din 170). Albertu Boisu du Chesne posvečena knjiga je prav za prav zbornik članov in polnospisov, ki obravnavajo v časovni zaporednosti zgodovino hribovskih ekspediciij na vrhove očaka naših gor. In ta zgodovina ni neznamenita, ne zanimiva, saj se lahko le redkokatero gora ponasa s takim zgodovinskim slovesom. Z letom 1777, tretje desetletje pred prvim vzponom na Montblanc, je vrh Triglava dosegla prva ekspediciija alpinističnih raziskovalcev iz tako načela pravo zgodovino triglavske alpinistike.

Dr. Julius Kugy je napisal knjigi uvod, v kater-m pravi, da mu je prišla vzpodbuda za zgodovino Triglava iz vrst »Julijevce«. Spominja se, kako se je bil pred 62 leti prvič povzpel na Triglav in pravi o svoji novi knjigi med drugim tole: »Dajem tej knjigi obliko antologije. Iz tega si obehmeta še drugih koristi. Besedilo lahko samo pridobi na življenjskosti in barvitosti, če ne pripovedujemo o doživljajih starih avtorjev, marveč damo besedo nim samim. Poleg tega bomo s čitanjem najstarejših izvirnih poročil tja do najnovejših, dobili jasno sliko o tem, kako se je v teku časa razvijalo stališče nas ljudi in nas hribovceev nasproti planinam in kako se je razvilo do današnjega stanja.«

Nedvomno dobro izbrana oblika! Naslov »Pet sto let Triglav« je pisec posnel po prvem članku v tej knjigi, ki zasleduje pojav imena Triglav v zgodovinskih dokumentih in doseza l. 1432 kot najstarejši datum. Ta članek z naslovom »Ime Triglav in njegova zgodovina« je napisal vladni svetnik Adolf Gostinier (Graecur) in ki zasluži kontrolo naših zgodovinarjev in raziskovalcev. Sledi 22 nadaljnjih poglavij, »vstavi« dr. Kugyja zaključno besedo. Med stariimi pričevalci o Triglavu je prvi na vrh nastopil Valvasor (1649), ki mu sledi Kuzijev poročilo o prvih esestevitih na Triglav (v l. 1777 — 1782) z Lovrencem Willonitzerom in Balthasarjem Haquetom. Nadalje opisuje dr. Kugy »hoje na Triglav« do l. 1848, v petem

poglavju je v celoti navedeno poročilo Valentina Staniča o njegovi poti na Triglav v l. 1808 v nadaljnjih poglavjih pa imamo Opise iz l. 1822, 1828, 1831, potem opis prvih naskokov na severno steno, dalje Gilbertov iz Churchillov članek o Bljškem in Bohinjskem jezeru, Howardov članek o Triglavu iz l. 1869, Welteirjev iz l. 1872, Kuzijev članek o Gorenjski iz l. 1875, župnika Josepa Abramca članek o pravilnejšem svetu Triglava, v katerem prihajajo do zadostne izraza tudi narodopisne značilnosti slovenskega prebivalstva pod Julijskimi Alpami. Sledi članki dr. Paula von Kalteneggerja o »veliki stenici, Reinla (iz l. 1906) o istem predmetu, dr. M. Potočnika iz »Planinskega vestnika« prevedeni članek »Gorenjska smer«, dalje sestave M. M. Debelakove »Tovarišci« (iz l. 1927) ter članki Prusika, Kuzija, Chersija in Longstaffa. Ali ne bi bil tudi primeren vsaj še kak odloemek iz Mencingerjeve »Hoje za Triglav«?

Posebnost te knjige so vzorno reproducirane ilustracije, ki so vredne vse hvale, pa naj gre za reprodukcije zgodovinskih slik ali za fotografske posnetke naših gor. Med našimi fotografskimi sodelavci tega zbornika zavzema prvo mesto Cvele Svigelj, ki je zastopal z 11 posnetki, nadalje srečujemo tu slike Slavka Smoleja (Jesenic), dr. Mirka Kajzelja in dr. Nikole Kostrenčiča, medtem ko je izmed tujcev najboljše zastopan dr. Peter Michaelis Müncheberg.

Skratka: založba Leykam v Graecu je po zaslugi dr. Kuzija obogatila srednje evropsko alpinistično literaturo s knjigo, ki jo moramo tudi mi sprejeti z veseljem in zadoščenjem, saj je posvečena našim planinam, naši zemlji. Slovenski alpinisti se bodo morali še večkrat in obširneje zaustaviti ob tem otilnem literarnem šopku, ki ga je nemški pisec položil pred valičasto lepe vrhove Triglava! —o.

Zapiski

»RAZORIE, MESEČNIK ZA ODRASLO MLADINO«
Ta obzornik ima po pravici priporočilo prosvetnega ministrstva, saj je zanimiv. V prvih 4 številkah lekožeja letnika je pritegne pripoved urednika »Gasparrja«, bolj za odrasle ko za mladino, posebno za bivše

udeležence svetovnega spopada. Tudi T. Škerjanc bo s svojo prozo priklenil naše čitatelja.

Ustavil sem se pri jezikovnih drobtinah in bil — razočaran. V boleestnem stremelju po samobitnosti akucija nekateri danes iz knjižne slovenskine zabrisali odenke kot vojna — vojaka. Čudno, da še nihče ni začel podirati glagola smoratič, to pa v imenu pristne ljudske raba. Tako bi kazalo po mnenju prenapetežev pisati: naša vojaka ni mogla iti na vojsko, ker ni bila zadosti pripravljena; toda spričo splošnega napada na državo je mogla odrinuti z doma.

V »Razorih« trebi nekdo našo govornico huje, nego bi jo morda znal Nestrokovnjak v Slovenju. V šte. 2 stran 60 in šte. 7 (131) se kot slabe oisvetujejo mnoge besede, ki so jih rabili naši najboljši piseci: Askerc, F. Levstik, Zupančič, itd. in ki jih odobrava Pravopis 1935! Kdor je res prisluhnil narodni govornici, ne bo pisal: v Rakeku, pač pa na Rakeku. Nikakor ne morem umeti, zakaj ni slovensko reči: dež gre! Baje treba: pada, rosi, deži. Poslednji glagol se malo rabi, zastarel je.

Rosti izraža le eno vrsto deževanja. Dež pada — se tudi ališi. Toda vsak naš rojak, ki govori, kakor mu je kljun zrasel, bo najprej rekel: dež gre. Tako stoji tudi v Ploteršniku, tej neprecevaljvi zakladnici slovenske besede. Sele nalo stoji v oklepaju: d. hodi. Drugih glagolov ni!

Pogledal sem še Daničev hrvatski Rječnik pod »dažde«: kjer bereš te-le glagole: ide, hodi, gre, shodi, sidje, nahodi, daždi, lijeva, proljeva se, kropi, bje, udara ...

Pod značko »kišac« pa vidim: pada, ide, dolazi, nalazi, daždi, udara, pljušti, stisae se, kaplje, rosi, ...

S P O R T

Drugi start naših akademikov V smuku je bil Heim žrtev dežja, snega in megle (Pismo našega posebnega poročevalca)

Villars, 15. januarja
Danes dopoldne je bil tek stafet, kjer pa so sodelovali samo domačini s petimi moštvi. Zmagala je univerza v Curihu z velikim naskokom.
Komaj se je ta tek končal, se je pričelo oblačiti nebo in kmalu nato je začelo tudi deževati kakor tokole julija meseca. Dež se je nato spremenil v sneg in hribe naokoli je pokrila gosta megla. To je bila znanja slika, ko je bilo treba startati za smuk. Na vrhu je bil vihar tako močan, da je morala žična železnica ostati skoraj pol ure v zatišju, ker se je bilo bati nesreče. Zdelo se je, kakor da vlada vreme bog samo za Švicarje.

Heim, ki je imel startno številko 12, se je spustil na slepo srečo. Megla mu je zastirala vsak pogled naletavajuči sneg pa ovirala tudi brzino. Kljub temu je prispel v prav lepem stilu na cilj in je kar kazalo, da bo imel odlično mesto. Zljaj pa je nastopil bog za Švicarje in ukrenil takole: V dobri pol uri se je zjasnilo, posijalo je solnce, proga je bila izvožena in tekmovalci z zadnjimi številkami so jo prevozili brez težav ter postavljali drug za drugim odlične rezultate. Naš Heim, ki so ga vsi smatrali za enega sigurnih favoritov na prvih mestih, se ni pasiral niti v finale.

Naš drugi tekmovalce v tej disciplini je bil Novak. Njemu je bila sreča bolj mila, vreme se je takrat, ko se je spustil na progo, že zboljšalo in plasiral se je v finalu na 18. mesto, komaj 20 sekund za prvakom »Avstrijcem«. Mi upamo, da bo jutri dostojno zastopal naš barve.

Tehnični rezultati v smuku so bili naslednji:
1. Heinz Berser (Avstrija) 2:22.6, 2. Jörg Riedi (Švica) 2:26.8, 3. A. Tomkinson (Anglija) 2:28.2, 4. Marcel Hodler (Švica) 2:33, 5. Fritz Pieth (Švica) 2:35.8

Tekme LZSP bodo v Bohinju

To nedeljo in soboto za prvenstvo v klasični kombinaciji
Ljubljanska zimsko-sportna podzveza je primorana svoje prvenstvo v klasični kombinaciji, ki je bilo razpisano za dneve 22. do 23. t. m. v Zagorju ob Savi, zaradi slabih snežnih razmer prenesti v Bohinju. V tej zvezi se razpis v naslednjih točkah izpremeni.

Spored: V soboto dne 22. t. m. ob 15.30 tek na 16 km dolgi progi za juniorje in seniorje s startom in ciljem pri gostilni Mencinger (pri Becu) v Bohinjski Bistrici. V nedeljo 23. t. m. ob 10.30 solo skoki in skoki za kombinacijo za juniorje, seniorje ter naraščaj na Hanssenovi skalalnici v Bohinju.

K udeležbi so vabljeni vse pozveze. Po sklepu savezne skupščine pa lahko člani izvenljubljanskih podvez tekmujejo le izven konkurence. Prijave je poslati do 21. t. m. na naslov podzveze: M. Fux, Resljeva c. 7 in trgovini Kolb & Predalich, Kongresni trg 4. Naknadne prijave in prijave izven konkurence bo sprejemalo vodstvo tekmovalnja v Bohinjski Bistrici do ene ure pred startom. Razglas rezultatov in razdelitev nagrad bo v nedeljo 23. t. m. ob 16. v gostilni Markež pri kolodvoru v Bohinjski Bistrici.

Tekmovalci se bodo morali odpeljati iz Ljubljane v soboto z jutranjim vlakom. Za doseglo polovične vožnje naj se poslužijo planinskih ali podveznih železniških legitimacij. Zastopniki klubov naj do četrtega 20. t. m. še nepodaljšane legitimacije predlože v potrditev g. Mahkovec na železniški direkciji, II. nadstr. soba št. 108.

V ostalem ostanje pogodji razpisane neizpremenjeni.
»Avto in sport«
V rokah imamo prvo številko revije »Avto in sport«, vestnika ljubljanske in mariborske sekcije avtomobilskega kluba ki naj za bodoče nadomesti desedane skromno klubovo glasilo. Ta številka je izšla na 28 straneh in li naslovno stran trasi velika slika novega Forda z našimi planinami v ozadju. Izdatelji in uredniki sta odlično žrtvovala mnogo, da sta dala novi reviji tako razkošno opremo, na tudi no vsebinski obsejni lahko obeta širok prog. Attalteljev. Saj na tem polju doma že dolgo nismo imeli takega.

Prva številka je, kakor je pač neizbežno, nekoliko programatična in so si vidni klubovi funkcionarji ter predstavniki tujstko-prometnih organizacij posvetili tople pozdravne članke. Iz strokovnega čtiva

Rusi pravijo: dohji klat (2000), v njegov krovji klat je nosu — kri mu gre iz nosa. itd.

Ako zdaj pomislim, da v več ko 10 tujih jezikih, ki sem jih kolikor toliko čital, ne najdem nikjer pomena »itk« pri mokrem glaslozvu iz oblakov, moram ugotoviti: rečenica »dež gre« je tako slovenska in slovanska kakor malokatera druga.

Ne begajmo naraščajja a prenagljenimi traditvami. Pripomoček je dovolji, da oovervimo svoje osetne pojme in dojme.

France Š.

Slovenske gore pred bolgarskim občin-stvom. Znani bolgarski slikar Pavel Francaljski, ki je nekajkrat prehodil naše planine in lani priredil v Ljubljani lepo razslavo svojih umotvorov, je v hladnih no-voletnih dne pokazal avojim rojakom akva-rele iz Rila in Julijskih Alp. Pod naslovom »Izložbata na P. Francaljskič poroča o tem umetnišk-em dogoziku P. Deliradev v soijsk-em Miru 14. januarja. »Dve planini na dva bratski narodi, razdeljeni od stotice ki-lometri-ko si (nam) predstaveni edna po druga...« se začaja članek v tizvirniku. Kritik poudarja idejno ozadje teh slik: kako se je Francaljski hitro uživel v naše pokrajine in zavzel a eorodnimi duhovi v beli Ljubljani kakor tudi po skalnih gre-benih. Opozarja na sličnost in različnost obeh upodobljenih gorstev, ki jih je njegov rojak ujel s preprostimi sredstvi akvarelске tahnike na kar se da zadovoljivo način. Vse umetniško delo našega prijatelja Francaljskega je postavljeno na slovanski evangelij, kakor ga je pred sto leti oznanjal Jan Kol-lár.

A. Debeljak

Smučarski klub Ljubljana. Vašon sestane- nek vseh članic bo v četrtek dne 20. t. m. v lokalu SK Ljubljane. Dogovori glede te- oboje in predavanje predsednika Gnidovca o aktualnih smučarskih zadevah.

Smučarke, ki želijo izpopolniti svojo znan- je in imajo veselje do učenja tenake mladine, vabi Smučarski klub Ljubljana. V začetku februarja priredi klub dameki tečaj kot pripravo za izpit smučarskih učiteljic. Ker je še nekaj mest praznih se vabijo vse one, ki se za to delo zanimajo. Pogoj je dobro obvladanje vseh smučskih likov in reanost. Prijavit se je v četrtek na esestniku ob 19.30 v lokalu SK Ljubljane, vis-a-vis glavne pošte.

SK Reka. Redni letni občni zbor SK Re- ke bo 26. januarja ob 20. v gostilni Konzum na Glincah. V slučaju nesklepnosti bo občni zbor ne glede na število udeležencev pol ure kasneje. Zadnja seja u. o. pred občnim zborom bo drevi ob 20. v gostilni Konzum na Glincah.

STK Moste. Sporočamo vsemu članstvu, podpornikom in prijateljem, da bo redni občni zbor v nedeljo dne 6. februarja ob 9. dopoldne v gostilni G. Bajca z običaj- nim dnevnim redom.

Službena vremenska poročila

po stanju s dne 18. t. m.
Rateče-Planica, 870 m: —5, jasno, mirno, srenj 85 cm.
Kranjska gora, 810 m: —4, jasno, mirno, srenj 50 cm, sazkališče in drsališče upo- rabno.
Vršč. Erjavčeva koča, 1515 m: prišč. 115. Dm na Kolecu, 1500 m: —5, jasno, 15 pri- šča na 95 podlage.
Koča na Zelenici, 1534 m: —6, jasno, 15 pri- šča na 210 podlage.
Skojka Loka, 350 m: 0, otilačno, 10 južnega snega.
Pohorski dom, 1030 m: —1, jasno, severo- zapad, osenica, 60, smuka manj ugodna.
Mariborska koča, 1080 m: —1, jasno, seve- rozapad-osenica, 60, smuka manj ugod- na.
Seniorjev dom, 1522 m: —5, deloma oblačno, vetrovno, 10 prišča na 125 podlage.
Kremzarjev vrh, 1161 m: —5, deloma oblač- no, vetrovno, 10 prišča na 125 podlage.
Klopi vrh, 1269 m: —2, jasno, mirno, 10 novega snega na 50 podlage.
Pesek, 1382 m: —2, jasno, mirno, 10 nove- ga snega na 20 podlage.
Dom na Korni, 1520 m: —7, jasno, sončno, mirno, 20 prišča na 180 podlage.
Zlatorog v Bohinju, 530 m: —5, jasno, mir- no, 10 prišča na zmrazjenji podlagi 50.
Krvavec, 1700 m: —4, jasno, 15 prišča na 100 podlage.
Velika planina, 1558 m: —3, jasno, 15 priš- ča na 130 podlage.
Dodatno poročilo s dne 17. januarja
Gorjuše, 1084 m: —2, deloma jasno, mirno, 10 novega južnega snega na 60 podlage.
Sv. Križ nad Jesenicami, 1000 m: —1, delo- ma oblačno, mirno, vzhodnik snega 45, vrhnja plast malo namrzjena.
Jzersko, 890 m: —6, jasno, mirno, 10 pri- šča na 40 podlage.
Dom na Mrzlici, 1119 m: jasno, sevr, 15 pri- šča na 45 podlage.
Travnja gora nad Sotražico, 939 m: —1, ob-lačno, mirno, 5 prišča na 25 podlage.
Moziška koča, 1344 m: —6, 15 prišča na 150 podlage.
Celjska koča, 700 m: —3, srenj, 20 cm.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.
Sreda, 19.: Pesem s ceste, Red Sreda.
Četrtek, 20.: Firma, Red Četrtek.
Petek 21. januarja, Zaprti.
Sobota 22. jan. Veronika Deseniška. Pro- slava 60 letnice g. Otona Zupančiča. Iz- ven.
Nedelja 23. jan. ob 15. Šneguljica. Izven. ob 20. uri Veronika Deseniška. Premi- erski abonma.
Ponedeljek 24. jan. Beraška opera Red B. Pesnik Oton Zupančič avtor petdejske tragedije »Veronika Deseniška« obhaja v nedeljo 23. t. m. svoj 60. rojstni dan. Dra- ma vprizori na predvečer tega dne »Veronika Deseniška« v režiji g. Cirila Debeveca. S to predstavo bo gledališče v zvezi s Slo- vensko Matico, Pen klubom in društvom slovenskih književnikov poslalo v la po- membni praznik v življenju našega največ- jega pesnika, praznik, ki je obemem znan- menit dan za vso slovensko kulturo. Slavje je namenjeno največjemu mojstru slovenske besede in pesniku »Čaše pojnostic, Zbirke »Cez planc«, »Samogovorov«, »V zarje Vido- vec«, »Pisanice«, »Cicibanac« itd., knjig, ki spa- dajo med najvišje dragocenosti slovenske- ga duha in ki jih od ranih nog pozna in ljubi vsak slovenski izobraženeec, iz katerih se vsi učimo in na katere smo Slovenci lahko ponosni.

OPERA

Začetek ob 20.
Sreda, 19. Zaprti.
Četrtek, 20.: Heltea. Krstna predstava ope- rete. Premierski abonma.
Petek 21. januarja ob 15. Ero z onega sva- ta. Dijaška predstava. Debut godca Va- li Hejbalove. Zniž. cene od 15 din navzdol.
Sobota 22. jan. Helthea. Izven.
Nedelja 23. jan. ob 15. Mala Floramje. Iz- ven. Znižane cene od 24 din navzdol. ob 20. Gorenjski slavček. Gostuje Jo- sip Gostič. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.
Ponedeljek 24. jan. Baletni večer Katje De- lakove in njene skupina. Izven.
Premiera domače operete »Heltheac sli« »Smaragdno srec«. Hkrati bo to tudi krstna predstava dela, katerega tekst je napisal koreograf in baletni mojster g. izž. P. Golo- vnik-Grasserov in pri katerem glasbenem delu je sodeloval tudi skladatelj B. Lesko- vic. Po skušnjah sodeč, bo opereta izvrstno repertoarno delo, ki bo navdušilo občinstvo. Godi se v Mehiki. Vlačno vlogo imajo v tem delu razni eksotični pleski ki jih plešejo solisti in naš baletni zbor. Naslovno vlogo Heltheje poje in igra godca Nolljveja. Diri- gira kapelnik dr. Svara. Režira prof. Šest.
Opozarjamo občinstvo na plesni večer, ki ga priredi a svojo šolo ga. Katja Delakova v ljubljanski operi v ponedeljek 24. t. m. Večer bo izven abonmana.
MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 19. Zaprti.
Četrtek, 20. »Veronika Deseniška«. Premi- era.

Lep dar: Zgodbe brez groze

MALI OGLASI

Službo dobi
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Plačilno natakario mlađo in simpatično, išćem v dobro izdođo gostilno v Sottanu. Ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Placilnac.«
1129-1

Damski baročni salonček
dobro ohranjen, poceni na prodaji. Bonaf, Bleiweisova cesta 32.
763-6

Većja hladilna omara
za gostilne in mesarije, — ugodno naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Brez ledue.«
1124-6

Glavnega knjigovodjo
in saldakontista izveđbanega v kartotećnem knjigovodstvu, spjeime veliko podjeće na Goreniskem. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hiter delavec.«
1126-1

DMC predmete
ART. 97, 101, 193, 195 zaradi opustitve ugodno prodaj. Ivan Železnikar Marijin trg 3.
827-6

Salon »Chice«
spreme samostojno modističje za stalno. — Istotam sremem tudi ućeno. — Predstaviti se je med 11.—12. uro dopoldne.
1139-1

Starinski servis
Meissen, za 6 oseb, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
1160-6

Potniki
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stroji
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Agilnega zastopnika
išćemo za vse veće kraje v dravski banovini. Gospodinski predmet. Zglašiti se med 16.—17. uro na Tyrševi cesti 41, prićiće.
1134-5

Želzne garniture venecijank
najnovje konstrukcije — prodaj G. F. Schneider, tvornica strojev, Škofja Loka, 1125-29

Vajenci (he)
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Okrogli stroj
(Rundwirmaschine) 22 premera, 30 finoće, s 6 mailleusami. Stroj je popolno ma intakten ter ga prodamo za Din 16.000 franko naša tovarna LANA, družba s o. z., Ljubljana, Cesta 29, okt. št. 2.
1123-29

Vajena
ki ima veselje do mizarске obrti, sprejem takoli. Ant. Starec, stroj mizarstvo, Bled.
1150-44

Sivalni stroji
nemških znamk, malo rabljeni in novi najceneje v NOVI TRGOVINI, Tyrševa cesta 36.
1161-29

Služba išće
Vsaka beseda 50 par, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Kupim
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivski pomoćnik
išće meso praktičanta v domaćem salonu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Duber delavec 202a.«
1152-2

Vagon slame za krmo
kupi Res in drug, granitolni Podvelka, p. Brezno.
1130-7

Gospodićna
s trgovskim tećajem, veća slov, srbobhr, in nemićkega jezika, slovenske stenografije, strojeopisja, išće službe. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Začetnica.«
1159-2

Kompressor
za vrćanje in cepjenje granita, dobro ohranjen, kupi Res in drug, granitolni. Podvelka, pošta Brezno.
1132-7

Elektrotehnik
z dolgotrajno prakso v tehničnem risanju, išće službe v tehnič. pisarni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mitrevdica.«
1110-2

Kapital
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodajalka
izveđbana v trgovini z meš. blagom, veća krasna modica, škrca perila, belti premeniti službo. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Vestna delavica.«
1143-2

Hranilne knjižice
3% OBVEZNICE VREDNOSTNE PAPIRJE STALNO KUPUJE

Slovenec
vrtalen, već državnega in nemićkega jezika, spotoben tehnički risar, varen poslov v stavbnih in drugih uradnih ter pisarniških in stavbnih del, kakor tudi vodstva podjetja in reklamacijskih postopkov v državnih uradnih, star 33 let, već samostojnega poslovanja. Išće v zdravem stavbnim ali industrijskem podjetju odgovarajoće mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mesto zaspanec.«
1109-2

Al. Planinšek
trg. ag. banćnih poslov, Ljubljana, Beethovnova 14, I. nad. — TELEFON 23-16

Prodajam
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Din 50.000
za povećanje obrata, išćem. Lep dobićek garantiran. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dobra stvar.«
1153-16

Najboljši trboveljski PREM OG
brez prahu, koks, suha drva
I. Pogaćnik,
BOHORICEVA 5,
Telef. 20-59

100—300.000 Din
posodim proti knjižbi na prvo mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Posojilac.«
773-16

Ponesrećenci na otoku morskih razbojnikov

9. V varstvu teme sta otroka zvećer previdno odvela k naslednjemu parniku. Ivo je bil vzal za vsak slučaj svojo risanicu s seboj. Še preden sta priplula do ladje, sta zagledala za enim izmed okroglih okenc na njenem boku luć. Ivo se je previdno približal s ćolnom.

Tisoće zahval prejema »MORANA«

Samo 1 Din

Vas stane posamezna številka »Jutra«, će si list naroćite. Vrh tega pa imate kot naroćnik pravico do »Jutrovega« nezgodnega zavarovanja, po katerem izplaća zavarovalna družba »Jugoslavijac« svojem smrtno ponesrećenega naroćnika

10.000 Din

Posest
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dopisi
vsaka beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 90 Din.

Komfortno stanovanje
dvosobno, oddam v sredini mesta za 1. februar ali pozneje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
1151-21

Štiri študentke
žele poznanstva z gospodi, radi izletov. Slika zasljeena i Dopise na ogl. odd. Jutra pod šifro »Diskretno 333e.«
1122-24

Stanovanje
3-sobno, s pritlikinami, oddam Streliška ulica 22.
1148-21

Razno
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
išće
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brezplaćno zavojćek
Dostaviovega toaletnega niserija na poskusno. Uspeh po prvi uporabi. Možnosti ogred, nećistosti obraza izglejete. Pošljite za stroške din 3 v znamkah Kemikaitija. Novi Sad 144 V apotekah drogerijah originalni karton 30 din.

Dvosob. stanovanje
s kopalnico ali brez, izven centra, išćem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro 91. februar.
1145-21a

KLISEJE
ENO IN VEĆBARVNE
Jugografika
SV. PETRA NASIP. ST. 73

Sobo odda
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Med mestom in deželo
posređuje »Jutrove« mali oglasnik

Veliko zraćno sobo
s posebnim vhodom, oddam dvema osebama. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
1158-23

Opremljeno sobo
oddam za 1. februar. Roćna dolina, Cesta VI, št. 4.
1162-23

Sobo
lepo opremljeno, za dve boljši osebi, oddam. Istotam malo sobico. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
1135-23

Zraćno sobo
vhod s stopnic, oddam mirnemu stalnemu gospodu. — Streliška ul. 22.
1149-23

Dve ali tri sobe
oddam za pisarne v centru mesta. Poizve se v vseh poslovalnicah Jutra.
1147-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, oddam gospodu. Roćna ul. 3, I. nadstropje.
1140-23

Sobe išće
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dijakinja
išće sobo, blizu trgovske škole, z vso općkbo in kć vrtjem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dijakinja.«
1107-23a

Opremljeno sobo
išće gospod v notranjem mestu za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod znaćko »Zraćnac.«
1137-23a

Za krojaćko obrt
išćem primerno sobo ali lokal v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Svetlo 229e.«
1138-23a

NESTLÉ

ĆOKOLADA

V vsaki tablici odlične ćokolade NESTLÉ, ki se prodaja po 1.—din in višje, se nahaja lepa slićica. Hranite te slićice za novi album »Ćudeći iz vsega sveta« III. zvezek. »Lepo pripovedke«, ki jih morete nabavit pri svojem dobavitelju, in kateri album je zelo zanimiv in poućen.

Kupimo lokomobilo za pregreto paro
moćno 120—130 HP za lesno kurivo (Trep-penrost). Reflektiramo na rabljen ali brez-hibno ohranjen stroj. — Pisemne ponudbe pod 48563 na Publicitas d. d., Zagreb, Illica 9.
1390

ZAHTEVATE BREZPLAĆNI DENIK

HÖHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

F. SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10

Naroćniki »Jutra« so zavarovani za 10.000 Din

INSERIRAJTE V »JUTRU«

Vsem, ki ste ga poznali naznanjamo, da nam je danes po dolgi mućni bolezni, previden s tolažilni svete vere v najlepši moćki dobi v 39. letu svoje starosti umri naš nadvse ljubljani edini sin, gospod

ANTON ŠEREK

BIVSI TRGOVEĆ

Pogreb dragoga pokojnika bo v ćetrtek, dne 20. januarja 1938. ob pol 3. uri popoldne, iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališće k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 18. januarja 1938.

ZALUJOCI OSTALI

Dotrpel je naš ljubljani soprog, oće, stari oće, brat, svak in tast, gospod

IVAN GOLOB

vpokoj. dr. žel.

Na zadnji poti ga spremlimo v ćetrtek, dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališće k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 18. januarja 1938.

Zalujoci rodbini GOLOB in RUDOLF

Vsem, ki so počastili spomin pokojnika, gospoda

Josipa Žmavec

kasacijskega svetnika v pokoju iskrena hvala.

Maribor, 19. januarja 1938.

Žalujoca žena z otroci

Sokol

Sokol Dolenji Logatec. 6. t. m. smo imeli 30. redni letni obćni zbor, ki je potekel v najlepšem redu. Vsa poroćila so bila skrbna in pregledna, zato je bila v pretežni većini izvoljena stara uprava. Pritegnili smo še nekaj novih, svežih moć. Razveseljivo je bilo predvsem poroćilo gospodarja, da je naš dom saniran, da smo po dolgih letih bojazni in skrbi v svojem in da je ni već sile, ki bi nam dom odvela. Župno upravo je zastopal župni naćelnik br. Franjo Lubej, ki je z bodrilnimi besedami in splošnim poroćilom o stanju Sokolstva dal vsemu ćlanstvu še većjo voljo do dela in sokolske misli. Vneto se pripravljamo na našo predpustno prireditev, ki je najveća prireditev naše Notranjske in sega njen glas tudi že v Ljubljano, saj je vsako leto tudi mnogo Ljubljancov, kakor tudi Kamničanov, Gorenjecov in Dolenjecov med našimi dragimi gosti. Letos smo preprićani, da jih bo še već, ker bo še vse lepše in prijetnejše. Lahko zaupamo, da se vse dela po naćrth akademskega kiparja Stanka Dremlija. Zato ne pozabite 5. februarja na Babilon v Logatecu, Sokolski dom. Prav pridno se tudi pripravljamo na važno letošnje sokolske zlete in na našo društveno tridesetletnico, katera bo 7. avgusta. Le delo većno gibanje sloga, bratstvo in ljubezen do Tyrševe ideje — to nas bo vodilo v bodoćnost.

Litijski Sokol. Letošnjega nekoliko pićlo obiskanega obćnega zbora se je udeležil župni starosta dr. Pipenbacher iz Ljubljane. Društvo je bilo med letom najbolj prizadeto, ko je bil premešćen vzorni starosta, ućitelj br. Veno Taufer. Čeprav se ni mešal v politiko, je moral v Dola. Novo upravo bo vodil dosedanj podstarosta br. Gabrijel, za podstarosta pa sta izvoljena br. Vojko Šribar in br. Veno Taufer. Vzvišena sokolska ideja terja, da se odstranijo vse ovire osebne prirode, nakar bo lahko litijski Sokol spet takoj ponosno razmahnil krila, kakor prejšnja leta.

Zagorski Sokol je imel v nedeljo redno skupšćino. Starešina Kolenc je posebej pozdravil zastopnika ćeljske župe br. Smrtnika. Razveseljivo je, da so se vrste sokolskih pripadnikov med letom pomnožile. Ni dvoma, da bo naćrt za Petrovo petletko toćno izveden. Mladina spada v sokolske vrste. Kar je znaćajnega, je ostalo, plevel se je sam izloćil. Prirastek znaša 109 ćlanov. Med letom so umrli štirje bratje. Župni starešina br. Smrtnik je poroćal o razveseljivem porastu v vsej ćeljski župi in je obujal spomine na dobo pred 42 leti, ko je hodil vežbat v Zagorje. Iz majhne sobe je zrasel Sokolski dom, ki ustreza vsem zahtevam. Lep napredek je prića zavesti, je pa tudi v precejšnji meri zasluga strupenih nasprotnikov Sokolstva. Semo borba rodi uspehe. Vsa poroćila so prićala o napredku, posebno še naćelnikovo. Tudi blagajna je izkazala pribitek, ćeprav so dela v sokolski dvorani trljala precej denarja. Delo za novi sokolski dom na Lokah se izvršuje, ćlani se že zbirajo v lastni hiši. Pri voľitvah se je pokazala lepa disciplina, izvoljena je bila z majhnimi spremembami dosedanja uprava s starešino Kolencem na ćelu. Sokolska vojska v Zagorju, ki šteje nad 500 pripadnikov, naj napreduje!

RADIO

Sreda 19. januarja

Ljubljana 12: Glasbene slike (plošće), — 12:45: Poroćila. — 13: Napovedi. — 13:20: Havajski napevi (plošće). — 14:20: Vreme, borza. — 15: Mladinska ura: Glasbeno oblikoslovje: »Rondo« (dr. Anton Dolinar). — 15:40: Naćrtno gospodarstvo sodobne Nemićje (inž. Rado Kregar). — 19: Napovedi in poroćila. — 19:30: Nac. ura: Teorićni in praktićni pomen jugoslov. drame. — 19:50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz opernega gledališća v Ljubljani. V odmorih — Glasbeno predavanje (g. Vuko Ukmar) ter napovedi in poroćila.

Ćetrtek 20. januarja

Ljubljana 12: Mojstri solistične lahke glasbe (plošće). — 12:45: Poroćila. — 13: Napovedi. — 13:20: Za odhiti igra Radijski orkester. — 14:20: Vreme, borza. — 18: Otroški kotićek (koncert Radijskega orkestra). — 18:40: Slovensćina za Slovence. — 19: Napovedi, poroćila. — 19:30: Nac. ura: Savez Sokola kraljevine Jugoslavije. — 19:50: Zabavni kotićek. — 20: Maurice Ravel — uvod in pojasmila (g. Demeter Zebre), nato skladbe Maurice Ravela s plošć. — 21:10: Klavirski koncert ge. Jadvige Štrukelj Poženelova. — 22: Napoved in poroćila. — 22:15: Operna glasba (Radijski orkester).

Beograd 16:45: Orkestralni in pevski koncert. — 20: Pester spored. — 22:20: Lahka in plesna muzika. — Zagreb 17:15: Orkestralni koncert. — 20: Prenos iz Beograda. — 22:20: Ples. — Praga 19:15: Lahka glasba. — 20:45: Otroški pevski zbor. — 21:05: Orkestralni in pevski koncert. — 22:35: Bachove skladbe. — Varšava 19:30: Arije in pesmi. — 20: Pesmi in klavirske skladbe. — 22: Komorna glasba. — Dunaj 11:25: Kmećke godba. — 12: Plošće. — 15:05: Odlomki iz opere. — 17:30: Klavirski koncert. — 19:25: Koroške slike. — 20:25: Lahka glasba. — 21: Koncert nabožne glasbe. — 22:30: Šlagerji od nekoć. — 23: Stara plesna muzika. — Berlin 19:10: Iz opere »Prodana nevesta«. — 20: Plesni većer. — 22:30: Prenos iz Stuttgarta. — München 19:10: Operetni većer. — 21: Zabaven spored. — 21:20: Orkestralni koncert. — 22:20: Lahka glasba. — Stuttgart 19:15: Drobna umetnost. — 20: Vojaško življenje. — 21: Glasba rokokoja. — 22:25: Melodija s sonćnega juga. — 24: Noćni koncert

MARK TWAIN V HOTELU

To je bilo še v tistih ćasih, ko si v Ameriki teško loćil poštenjaka od lopova. Mark Twain je prišel v neki hotel. S seboj je imel majhen kovćek in dolgo, debelo vrv. Ko ga je lastnik vprašal, ćemu vrv potrebuje, mu je rekel:

»Vrv pa imam za slućaj, da bi v hotelu zaćelo goriti. Tedaj se lahko spustim skozí okno...«

»Imenitna misel, gospod!« je vzkliknil hotelor. »Samo pri nas je navada, da plaćujejo gostje z vrvi prenoćnico napreje.«